

DZIENNIK POLSKI

WYCHODZI RANO

Rok IV. Prenumerata z dostawą 275 Lwów, piątek 21 października 1938 r. Oddzielnie korespondencja z przerwą Nr. 290

Konflikt węgiersko-czeski wchodzi w stadium krytyczne Dokoła wizyty min. Becka w Rumunii

Warszawa, 20. 10. (Tel. wł.) Na czolo zagadnień polityki europejskiej wysunęła się sprawa polsko-węgierskiej granicy i rewindykacji węgierskich na terenie obszaru dawnej Czechosłowacji.

Czesi w sprawie rewindykacji węgierskich wykazują opór daleko posunięty i prowadzą grę na zwłokę. SYTUACJA ULEGŁA POWAŻNEMU ZAOSTRZENIU

i nie jest wykluczone, że w najbliższym czasie może dojść do poważnych starć. Niebezpieczeństwem jest tym większe, że powstanie zbrojne na Rusi Podkarpackiej, wywołane przez ludność sprzyjającą Węgrom, rozszerza się i przesuwa ku granicy rumuńskiej.

W tej sytuacji **PODRÓŻ MIN. BECKA DO RUMUNII ORAZ PODRÓŻ DYREKTORA DEP. MSZAGR. HR. LUBIENSKIEGO DO BUDAPESTU WZBUŁIŁY ZROZUMIĄŁĄ SENSACJĘ.**

W kolach politycznych mówi się, że sprawa rewindykacji węgierskich i wspólnej granicy polsko-węgierskiej weszła w rozstrzygające stadium i że miesiąca zachodnie zasły w tej sprawie stanowisko zdecydowanie sprzychnie dla żądań Budapesztu.

Rzym, 20. 10. (PAT) „Tribuna”, o nawiązując w korespondencji z Bukaresztu stanowisko Rumunii wobec wydarzeń w Czechosłowacji, pisze:

„Rumuńska opinia publiczna zarówno w Bukareszcie jak i w wielkich miastach Transylwanii, śledzi z wielkim zainteresowaniem wydarzenia na Rusi Podkarpackiej. Staje się słyszany pogląd, że po nowym rozwiązaniu czechosłowackiej, Rus Podkarpacka uzyska dla siebie niezależność, po czym

jako kraj niezgodny do samodzielnego życia państwowego, połączy się na warunkach autonomicznych z Węgrami, które dają do przywrócenia dawnej wspólnej granicy polsko-węgierskiej. Oba państwa sojusznice, Polska i Rumunia, widzą, że Rus przyłączenia

do Czechosłowacji, zawsze niezadowolona z rządów praskich, stałaby się podatnym terenem dla propagandy komunistycznej. W Bukareszcie podkreślają, że Rumuni byłiby skłonni popierać swoją granicę w kierunku Marmaros, aby uzyskać połączenie z

rumuńską mniejszością, zamieszkującą część Rusi. Takie załatwienie sprawy winno by również przyspieszyć rozwiązanie problemu mniejszościowego na terenie Rumunii i ułatwić odprężenie węgiersko-rumuńskie.”

Mimo stanu obleżenia powstanie na Zakarpaciu rozszerza się

Budapeszt, 20. 10. (PAT) Węgierska Agencja Telegraficzna donosi:

Fakt, iż Czesi w niedziele ogłosili stan obleżenia w 14 okręgach Słowacji, graniczących z Węgrami i zamieszkałych przez Węgrów, jest uważany w Budapeszcie za nieuczelnie pomysłną odpowiedź na wysiłki mediacyjne. Jest to dowód, że **WRZENIE MIESZKAŃCÓW W TYCH OKOLICACH MOŻE BYĆ OPANOWANE JE-DYNYE PRZEZ SIŁĘ.**

Z wielu miejscowości granicznych donoszą o przybyciu dezertersów czeskich, którzy częstokroć wkraczają na terytorium węgierskie w pełnym rynsztunku. Donoszą oni o niedostatecznym wyposażeniu armii czeskiej. W obawie przed rozszerzeniem się buntu, dowódca sił zbrojnych czeskich rozkazał, by **NA LINIACH KOLEJOWYCH W POBLIŻU GRANICY STAŁE KRAŻYŁY POCIĄGI PAN CERNE.**

Uchodzący donoszą, iż Czesi przesładowali, bijąc i aresztując mieszkańców obszarów nadgranicznych za

wywieszenie flagi węgierskiej lub ukazanie się w węgierskim stroju narodowym.

W Leva ubiegłej niedzieli rano bandami wkraczali do kościoła z bronią w ręku tylko dlatego, iż śpiewano tam węgierski hymn narodowy. Mężczyźni i kobiety były mianowicie, wiele osób osadzono w więzieniu.

W Pozsonach zawiadomiono księży Franciszkańów na Ciśnie, iż kościół, przed którym odbyły się niedawno manifestacje, zostanie niezwłocznie zamknięty, jeżeli powtórzy się śpiewanie hymnu narodowego.

Od czasu ogłoszenia stanu obleżenia w niedziele wieczorem, przybywa coraz więcej uchodźców, pomimo wzmocnionej ochrony granicznej.

Z miejscowości nadgranicznej Matesszalka donoszą, że w nocy **SYSZCZĄC BEZ PRZERWY ODGOŁOSY STRZAŁÓW OD STRONY MUNKACS I BE REGSZASZ. DOWODZI TO, IŻ CZESI NIE ZDOŁALI PO-**

ŁOZYĆ KRESU WYSTĄPIENIOM PARTYZANTÓW, DZIAŁAJĄCYCH NA TERYTORIUM ZAMIESZKAŁYM PRZEZ WĘGRÓW I RUSI. NOWY, POMIMO OGŁOSZENIA STANU OBLEŻENIA, POWSTANIE ROZWIJA SIĘ CHOCIAŻ POWSTANIE WIEDZA, JAKI LOS ICH CZEKA W RAZIE WPADNIĘCIA W RECE CZECHOW.

Po stronie węgierskiej w pobliżu granicy Węgier z Rusią Podkarpacką, panuje zupełnie spokój. Samoloty czeskie opuszczały się do niemażej wysokości 100 metrów ponad terytorium węgierskim.

Uchodźcy donoszą, iż **POWSTANCY NA RUSI PODKARPAKIEJ WALCZA Z NIESZYCHANĄ ODWAŻĄ PRZECIWO PRZEWAJĄCEMU LICZEBNIE NIEPRZYJACIELOWI. ZAN DARM I ŻOŁNIERZE CZESCY BIORĄ UDZIAŁ W WALCE TYLKO POD OCHRONĄ TANKÓW. CHOCIAŻ PO STRONIE CZESKIEJ BIORĄ UDZIAŁ W WALCE SAMOLOTY I CZOŁGI, STRATY CZESKIE SĄ ZNAČNE.** POWSTANIE, KTÓRE WYBUCHŁO W OKOLICY MUNKACS I BEREGSZASZ, OBECNIE OBJĘŁO JUŻ CAŁĄ RUS PODKARPAKĄ. CZESI SKONCENTROWALI OBECNIE NA RUSI PODKARPAKIEJ ZNAČNE SIŁY. ZABURZENIA ROZSZERZAJĄ SIĘ RÓWNIEM NA OBSZARY, GRANICZĄCE Z RUMUNIA.

Trzygodzinna rozmowa min. Becka z królem Karolem II

Galatz, 20. 10. (PAT) O godz. 16 minister Beck ze świtą przybył do Galatzy, przywitany na dworcu przez ministra spraw zagranicznych Rumunii Comnena, dyrektora politycznego MSZ rumuńskiego Cretezanu, rezydenta okręgu Dumai, b. posła w Warszawie Cadere, miejscowe władze cywilne i wojskowe, polskiego attaché wojskowego ppłk. dypl.

Zakrzeskiego i mjr. dypl. Zinnala oraz przedstawicielej prasy polskiej w Rumunii.

Z dworca minister Beck w towarzystwie ministra Comnena oraz swięty i pozostałych osobistości urzędowych udał się samochodem przez miasto do postu, gdzie wprowadzono go na wacht królewskiej.

MINISTER BECK ZOSTAŁ NATYCHMIAST PRZYJĘTY PRZEZ KRÓLA KAROLA II. ROZMOWA MINISTRA BECKA Z MONARCHĄ RUMUNSKIM TRWAŁA TRZY I POŁ GODZINY.

Wieczorem odbył się obiad w ścisłym gronie na yachcie królewskim,

w którym wzięli udział monarcha, minister Beck, minister Comnen oraz generalowie, członkowie rządu, którzy są obecni na manewrach, a mianowicie general obrotu narodowej Ciuperca, minister zaopatrzenia armii gen. Jacobini i minister zdrowia gen. Marlusco oraz ambasadorowie Polski i Rumunii i członkowie dworu.

Wizyta króla greckiego w Londynie

Ateny, 20. 10. (PAT.) Król Jerzy grecki wyjedzie w końcu bieżącego tygodnia do Londynu.

ORYGINALNE
TOREBKI DAMSKIE ENIS
MODELE 1938/39
PLAC MARIACKI 7.

Sprawa organizacja władz cywilnych na Zaolziu

Cieszyn, 20. 10. (PAT.) W rozmowie z przedstawicielem P. A. T., delegat wojewódzkiego przy dowództwie samodzielnego grupy operacyjnej Śląsk, wicewojewoda Malinowski zobowiązał pracę, jaką dokonana została na terenie Śląska Zaolziańskiego przez poszczególne urzędy cywilne.

Kolejniczo. Organizacja kolejniczo na zajętych terenach szła bardzo sprawnie. Uruchomiono niezbędną ilość pociągów pasażerskich i towarowych, przebrębiono i dostosowano do wymogów polskich urządzenia sygnałowe na torach. Poza tym prowadzi się rozmowy z władzami kolejowymi czeskiemi w sprawie tranzytu kolejowego i t. p.

Poczta — przejmowanie urzędów pocztowych odbywało się etapami, w miarę zajmowania terenu przez armię. W okresie od 1 do 11 b. m. łącznie uszczelniono ogółem na terenie Śląska Zaolziańskiego w Cieszynie i w Frysztacie 36 urzędów pocztowych oraz 2 urzędy obwodowe pocztowo — telekomunikacyjne w Cieszynie i Frysztacie.

Organizacja skarbowości. — Na objętych terenach uruchomiono wszystkie urzędy skarbowe, a mianowicie 2 urzędy administracji podatkowej, 4 urzędy podatkowe, 2 urzędy rejonyjowej kontroli skarbowej, 1 inspektorat skarbowy i t. d.

Policja. — W dziedzinie organizacji władz bezpieczeństwa rozszerzono działalność komendy powiatowej w Cieszynie Zachodnim i utworzono drugą komendę powiatową we Frysztacie.

Sprawy aprowizacyjne. — Niezależnie od bezpośredniej działalności kurierstwa, przeprowadzono za pośrednictwem spółdzielni „Zemla” artykuły pierwszej potrzeby. Ogółem dostarczono na teren Śląska Zaolziańskiego tuż po wkroczeniu wojsk do poszczególnych miejscowości 166.500 kg. środków żywności, jak zboże, mąka, cukier, sol, smalec, zapalki i t. d.

Sprawy przemysłowe. — Wszystkie zakłady przemysłowe na całym terenie Śląska Zaolziańskiego, od pierwszych

tych przejął tutejsze szpitale, lecznice, sanatoria i przytuliska.

Rolnictwo. — Jesienne roboty w polu są w tym sezonie znacznie opóźnione z powodu braku inwentarza po ciągnowego, zrekwirowanego przez Czechów. Wielką pomoc niesie tu wojsko, wypózycając rolnikom swoje zaprzęgi. Zwrot zabranego przez Czechów inwentarza połączowego odbywa się w dniach od 18 do 22 b. m.

Lasy państwowe. — Dyrekcja lasów objęła na tutejszym terenie 4 nadleśnictwa, 1 tartak państwowy w Jablonkowice, 9 państwowych majątków rolniczych, młeczarnię w Cieszynie Zachodnim, oraz olejarnię i rafinerię w Mostkach.

Szkolnictwo. — Jak wiadomo, na całym terenie Śląska Zaolziańskiego zarządzono ponowne wpisy do szkół. Wyniki ich wykazują wszędzie niezliczone polskie teki, gdyż omiatająca część dzieci wpisuje się do szkół polskich, a tylko garstka do szkół czeskich i niemieckich.

Komisje mieszane polsko — czeskie.

W Cieszynie pracują 3 komisje mieszane polsko — czeskie, które zatwierdzają szereg spraw wyjątkowych z przejmowania terenów.

Interwencja Papieża i „rady czterech” w sprawie palestyńskiej

Katń, 20. 10. (PAT.) Na zakończenie obrad kongresu kobiet mużumalskich postanowiono wysłać depesze do Mussoliniego, Hitlera, Chamberlaina, Daladier, do Papieża i słownych wyznań chrześcijańskich, oraz do książąt mużumalskich, prosząc o interwencję w sprawach palestyńskich. Jednocześnie postanowiono wysłać

sować pismo do rządu brytyjskiego, domagające się rozbrojenia Żydów w Palestynie, oraz pismo do prezydenta Roosevelta, protestujące przeciwko stanowisku liczących kilk amerykańskich, usposobionych przyrodowo, a odmawiających praw Arabom w Palestynie.

Sensacyjna afery korupcyjna

Nowy Jork, 20. 10. (PAT.) Tutejsze władze bezpieczeństwa wpadły na ślad nowej afery korupcyjnej, która wywołała wzburzenie opinii publicznej.

Prezydent policji nowojorskiej stwierdził podczas niespodziewanej inspekcji urzędu policji w Brooklinie brak wiarygodności aktów policyjnych. Wśród nich ok. 7.000 fotografii rozpoznawczych uwiecznionych osób.

W Brooklinie urzędował już od dłuższego czasu specjalnie delegowany tam komisarz, którego zadaniem było przeprowadzenie śledztwa wykrytych przed kilku miesiącami nadużyć. Komisarz ten został aresztowany, a w jego miejsce wysłany został prokurator Nowego Jorku.

Kto wygrał?

Warszawa, 20. 10. (Tel. w.) Dziś w pierwszym dniu cignienia 43. klasy Loterii Państwowej padły następujące wygrane:

- 5.000 zł. na nry.: 48144 50552 126912 139597.
- 2.000 zł. na nry. 85848.
- 1.000 zł. na nry. 665 31577 56942 149053 149072 149433.
- 500 zł. na nry. 11044 20588 55676 61768 105312 121185 126242 133652 137150 157115.

Wyrok śmierci

Jerozolima, 20. 10. (PAT.) Sad wojewski wydał dziś wyrok śmierci na Araba, ujętego z bronią w ręk w okolicy Ramleh.

Już jutro W APOLLO GEHENNA MELENY MNISZKÓWY

Narada na Zamku

Warszawa, 20. 10. (PAT.) P. Prezydent R.P. przyjął wczoraj w obecności P. Marszałka Smigłego-Rydzka — Prezesa Rady Ministrów gen. Sławoja — Składowskiego i Wicepremiera inż.

Kwiatkowskiego, którzy referowali o bieżących pracach Zarządu. Warszawa, 20. 10. (PAT.) P. Prezydent R.P. przyjął wczoraj p. Piotra Sobczyka, prezesa Związku Izb i Organizacji Rolniczych.

D Z I S Atlantic Gigantycz. arcydzieło film., stanowiące najwięk. atrakcję kinoteatrów świata

JEZEBEL — DZIEJE DIABLICZY

W roli głównej mistrzyni filmowych emocyj **BETTE DAVIS**

Bilety wolnego wstępu i zniżone nieważne.

Mussolini deklaruje solidarność z Hiszpanią powstańcza

Rzym, 20. 10. (PAT.) Na depeszę gen. Franco Mussolini odpowiedział depeszą następującej treści:

„Jestem mocno zobowiązany za depeszę, którą nadał mi Pan z okazji repatriacji legionistów włoskich, a szczególnie za Pańskie wyrazy wdzięczności dla ducha poświęcenia i ofiary krwi, jaką złożyli legionieści w waszej wojnie o wyzwolenie. Pragnę Panu po wiedzieć, że Włochy fascystowskie są i będą bratersko solidarne z wami aż do zwycięstwa, które będzie zwycięstwem Hiszpanii nowej, silnej, bohaterkiej, kroczącej ku swej wielkiej przyszłości. Walka zacieniała jeszcze bardziej i głębiej wiezy historyczne

jednoczące nasze narody w przyjaźni, w której prelana krew poświęcona jest pokoleniom następnym. Arrriba Espana!”

Przedwyborcza akcja kandydatów na posłów

Warszawa, 20. 10. (Tel. w. — I. r.) Jak się dowiadujemy, p. wicepremier Kwiatkowski wygłosi jeszcze tylko jedno przemówienie, a mianowicie w Poznaniu w dniu 30 b. m. Pogłoski, jakoby p. wicepremier miał przemawiać w Gdyni i Tarnowie nie potwierdzają się.

Warszawa, 20. 10. (Tel. w. — I. r.) Z nadchodzących wiadomości z terenu do stolicy wynika, że prawie wszyscy kandydaci na posłów OZ.N. rozpoczęli już żywą akcję wiecową. Począwszy

od niedzieli dnia 16 b. m. zebrania są urządzane w miastach, miasteczkach i wsiach. Na niektórych doszło do starć z członkami Stronnictwa Narodowego i Stronnictwa Ludowego. Frekwencja na zebraniach jest bardzo duża.

Warszawa, 20. 10. (Tel. w. — I. r.) Na zebraniach przedwyborczych mimo głównego kierowania uwagi na sprawy związane z wyborem, porusza się przez mówców zagadnienia polityki zagranicznej. Jak można było do tej pory stwierdzić, opinia publiczna żywo interesuje się zagadnieniem uzyskania wspólnej granicy Polski z Węgrami.

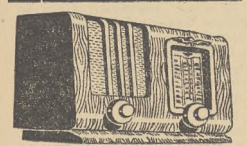
Znaczenie podpisanego porozumienia polega na tym, że stanowi ono nie tylko normalizację prawnego położenia konsulatów na zasadzie wzajemności, ale także zabezpiecza obustronne prawa obywateli oraz przewiduje rozbudowę wzajemnych stosunków gospodarczych celem wszechstronnego z czasem rozwoju przyjaznych stosunków między Polską a Mandżukuo.

Pogoda w dniu dzisiejszym

Pogoda o zachmurzeniu zmiennym, zwłaszcza na północy kraju. Przelotny deszcz. Nieco chłodniej. Dość silne wiatry zachodnie.

Podpisanie umowy konsularnej między ambasadorami Polski i Mandżukuo

Tokio, 20. 10. (PAT.) W wyniku przyjaznych rokowań między ambasadorami Polski Romerem a ambasadorem Mandżukuo, Yuan Chon Tu, osiągnięto porozumienie, normujące stosunki konsularne między obu krajami i w dniu wczorajszym nastąpiła w ambasadzie Mandżukuo wymiana not, których treść ogłoszona zostanie wkrótce, przez oba rządy.

Radiodionizorki „ELEKTRIT” Przenośnice Sprzedaż za sprzedawców i pośredników 5 najnowszych typów na rok 1939. Wylączna sprzedaż, obsługa i pokaz: **„FOTO-RADIO-PALACE”** Lwów, pl. Mariacki 8 (Gmach Sprecher).

chwili wkroczenia wojsk polskich, pracując bez żadnej przerwy. W ostatnich dniach w drodze rowozu polsko — czeskiej uregulowano sprawę dostawy węgla i żelaza ze Śląska Zaolziańskiego do Czechosławacji. Nadchodzą już również liczne zamówienia na koks z Polski na Śląsk Zaolziański.

Inspekcja pracy. — Na objętym terenie przystąpiono do zorganizowania inspekcji pracy, której zadaniem w pierwszym rzędzie jest uregulowanie prac robotniczych w przemyśle i rolnictwie.

Ubezpieczenia. — W tym dziale przyjęto Ubezpieczalnię i Kasy Chorzych.

Postępowanie pracy. — Sieć dotychczasowych urzędów pośrednictwa pracy została utrzymana. Urzędnicy przystąpili ostatnio do prac wstępnych, mających na celu uruchomienie szeregu robót publicznych na terenie Śląska Zaolziańskiego dla zatrudnienia bezrobotnych.

Sprawy sanitarne. — Delegat Urzędu Wojewódzkiego ds. spraw sanitarnych

DR STANISŁAW OSTROWSKI

Rola Lwowa i Ziemi Podkarpacko-Wschodnich w życiu i kulturze Polski

Artykuł niniejszy jest obszernym skrótem mojej wykładni w Teatrze Wielkim w dniu 16. — Rzd.

Słowa Lwów i Malopolska Wschodnia wymawiam jednym tchem, nie ma bowiem żadnych rozbieżności interesów i dążeń, a przeciwnie wszystko łączy Lwów z polacją kraju, obejmującą obszar trzech województw południowo-wschodnich, w organiczną, nierozdzielalną całość. Lwów jest wykładnikiem życia, dążeń i potrzeb całej Malopolski Wschodniej, będąc faktycznie jej duchową stolicą regionalną pod względem politycznym, kulturalnym i gospodarczym.

Tak rolę swą pojmował Lwów także w r. 1918. Walcząc o swoje prawa należące do Rzplitej, walczyli równocześnie o Malopolskę Wschodnią, toteż o powrocie jej do Macierzy zdecydowała w przeważającej mierze postawa duchowa Lwowa, objawiona w czynnie orzecznym.

Mówiąc o Lwowie, mówi się więc równocześnie o całej części kraju, leżącej w zasięgu wpływów faktycznych Lwowa. Kraj ten określano kilkadziesiąt lat temu iktami i miedem planowcy. Jest to polska ziemia. Cała historia cywilizacji tego kraju stanowi dzieło polskich rak, począwszy od kultury gospodarzei, a kończąc na tysiącach cerkwi, pobudowanych przez szlachtę i możnowładcy polskich. Zwioli polski wybudował nas miasta i zalał tysiące wsi, stwożył kulturę rolną i ukształtował sposób życia ludności. W skiby tuższego czarnoziemie spływał przez wieki nie tylko polski pot, lecz również polska krew. Żadna część kraju, stanowiącego obszar dzisiejszej Rzeczypospolitej, nie jest jak oblicze zroszona krwią rycerstwa polskiego, jak ziemie dzisiejszej Rzplitej. Obszar ten, to ziemia zamków rycerskich i tradycji wojennych, a pod strzechami chłopskim życie po dzień dzisiejszy pamięć hetmańską i rycerską, którzy tu żyli, panowali i w obronie tej ziemi żyli na polach bitewnych składali. Swoją stosunek do Rzplitej zamianowała Ziemia Czerwieńska wespół ze Lwowem przed 20 laty, składając nowe dowody swej wierności i przywiązania do Macierzy.

Wskutek zmiany stosunków politycznych Lwów utracił wiele ze swej hierarchii „stolicy kraju koronnego”. Wskreszaniem Państwa Polskiego oddał wiele ze swych zasobów materialnych, ze swego dorobku. Mimo tej depresji życiowej Lwów nigdy nie opuszczał rak. Wdłoczony w ciasne ramy t. zw. kryzysowej rzeczywistości, nie kapitulował przed trudnościami życia, rozciągając ściśnięte płuca do szerokiego oddechu. Lwów jest miastem tęskniącym do wielkości. Poczuwając się do odpowiedzialności za los i przyszłość całej Malopolski Wschodniej, uważa się — i słusznie — za główny filar siły mocarstwowej Państwa Polskiego na południowym wschodzie. Ambicji swych nie ogranicza do terytorium Malopolski Wschodniej, lecz prawie był rzecznikiem wpływów polskich na wschodzie i południu daleko po za granicami Rzplitej. Wyrazem tych ambicji jest choćby instytucja Targów Wschodnich. Jej silnym do takiej roli daje nasze miasto historię, położenie geograficzne i aktualny układ stosunków życiowych.

Potężnym krokiem ku realizacji tendencji, leżących na linii naturalnego rozwoju Polski z jednej, a przy jazychnam nam krajów południowo-wschodnich z drugiej strony, byłaby planowana budowa wielkiej drogi wodnej Wisła—San—Dniestr, która polczyłaby Gdynię z Galaczem, Morze Bałtyckie z Czarnym. Sam pomysł budowy tej 2.000-kilometrowej drogi wodnej nie jest nowy, ale odżywa obecnie, gdy Państwo Polskie nawiązuje do swych dziejowych przedzeń.

Polska żyje dziś pod znakiem dążeń do uprzemysłowienia. Jest ona dziś krajem rolniczym. Po Rosji i Bułgarii posiadamy największy odsetek ludności pracującej na roli i żyjącej z rolnictwa. Ta jednorodna struktura gospodarza Polski nie odpowiada jej dzisiejszym potrzebom. Uprzemysłowienie kraju jest podstawą jego zapewnienia mu niezależności gospodarzei, z która wiąże się też ściśle niezawisłość pełna, polityczna. Jest ono wręcz nieodzowne w związku z naszą obronnością, która posiada bardzo rozległe różnorodności potrzeb.

W Malopolsce Wschodniej szczególnie zagęszczone jest ludność województw lwowskiego i tarnopolskiego. W pierwszym restosć wynosi 110 osób na kilometr, w drugim 97 na km. kw. Malopolska Wschodnia jest krajem surorowym. Susrowce tuższe winny znaleźć korzystny i chłonna rnek zbytu na terenach przemysłowych Polski dla celów konsumpcji wytwórczei. Licznych odbiorców spodziewamy się znaleźć dla artykułów żywności z Malopolski Wschodniej na terenie C. O. Pan. Sam fakt sąsiedztwa z nim stwarza koniunkturę. Wedle planów Rządu, nie tylko część województwa lwowskiego, ale i Lwów, wchodzi na obszar COP-u. Wyrazem tego jest

rozbudowa lwowskiej Politechniki, która ma dostarczyć COP-owi zwiekzonych zastępów inżynierskich. Lwów jest predestynowany do odegrania w Okręgu przemysłowym produkującej roli, co doprowadziłoby do rozkwitu samego Lwowa, jak i jego naturalnego regionu.

Zyczyćby sobie należało, by dalekosiężne plany rządu mogły jak należy wkrótce w stadium realizacji, i by na terenie tuższym pozycyimo także inne wielkie inwestycje przemysłowe. Instytucje publiczne są bowiem podwalnią i głównym motorem ożywienia życia gospodarczego kraju, a zwłaszcza miast i stwarzają warunki dla prywatnej inicjatywy gospodarzei. Miasta są przede wszystkim powołane do tego, by pracy indywidualnej zapewnić podstawowe warunki rozwojowe, a miasta Malopolski Wschodniej mają większe jeszcze niż w innych częściach kraju potrzeby inwestycyjne, ze względu na nieobrodzone jeszcze w całości zniszczenia wojenne i szczególnie tu dotkliwie skutki kryzysu gospodarzei. Obecnie futsyjność miast szczególnie opiera się wskazuje także ze względu na eksploatację bogactw kraju, które jak ropa naftowa są po prostu nie zastapione. Miasta nasze odczuwają liczną brak w wszystkich dziedzinach życia. Na pierwszy plan wysuwa się w nich potrzeba wzmocnienia ruchu budowlanego zarówno przez celowość gospodarza, jak i jako środka do zlikwidowania bezrobocia. Pomniejsze miasta prawie zupełnie nie otrzymują kredytów rozbudowy z B. G. K. Poważne zagadnienie inwestycje stanowią w miastach sprawy drogowe, a także sprawy rekulacji wodnych i kanalizacji.

Niki nie ma nadziei o jakikolwiek rozumie, jeżeli stwierdzimy, że Malopolska Wschodnia ma

dla Państwa Polskiego, dla jego potęgi i mocarstwowej pozycy — kluczowe znaczenie. Kraj, to czynnik: ludzie i ziemia. Obaj te czynniki wnioszą do skarbnicy naszej siły narodowej cenne wartości nie do zastapienia. Ludność polska tu zamieszkała, odznacza się szczególnym gorącym patriotyzmem i zdolnością do poświęceń, czego dowody niejednokrotnie złożyła. Ziemia posiada bogactwa naturalne, niezbędne dla naszego gospodarza narodowego i obrony kraju. Nie można było nawet marzyć o motoryzacji kraju bez posiadania pokładów ropy. Warunki klimatyczne i glebowe życia zwłaszcza z Podola cenną rezerwuar wyżywienia, umożliwiając pewne kultury rolne nie mające warunków powodzenia w innych częściach Polski.

Posiadanie Malopolski Wschodniej jest kluczem do posiadania województw wschodnich, stanowiących połowę obszaru Polski. Bez Malopolski Wschodniej nie można sobie wyobrazić mocarstwowej Polski. Jest też w najwyższym interesie narodu polskiego, by obszar województw południowo-wschodnich jak najszybciej scentenawo z resztą Polski pod względem politycznym, kulturalnym i gospodarczym. Jakkolwiek będzie się układało współzycie obu narodowości autochtonnych, ten kraj zamieszkiwanych, nie ulegałaby dla nikogo wpatliwości, ze elementem najbardziej i bez zastrzeżeń oddany państwu jest i zostanie żywioli polski. Jest to po prostu biologiczna konieczność. Zwioli polski jest bowiem tym, który stworzył Państwo Polskie, czynnie przyczynił się do jego rozbudowy i za losy tego państwa ponosi i chce ponosić najpełniejszą odpowiedzialność. Dla tego każde wzmocnienie zwioli polskiego jest tu wzmocnieniem Polski, a każde jej osłabienie jest osłabieniem Polski, gdyż podmywa te żywe podstawy, na których opierają się w świecie operującym formuły mechanicznej liczby prawa nasze do tej ziemi. Rozumieją to dobrze te zwioli, które nie mogą pogodzić się z istnieniem Państwa Polskiego, dlatego starają się one utrudnić życie chłopi polskiemu, oraz organizują napływy niepolskiego elementu do miast i miasteczek. Nie trzeba uzasadniać, że miasteczka i główne ośrodki siły polskiej na obszarze narodowo-mieszanych muszą w tym swoim charakterze być nie tylko podtrzymane, ale i wzmocnione. O ile za chodzi o wieś, to ludność polska na wsi musi poczekać na soba całą zorganizowaną potęgę wielkiego państwa. Chłopi polski musi znaleźć możliwość pełnego rozwoju swej kultury narodowej, powinny tu wyrósnać setki nowych kościołów, kaplic i domów ludowych. Każda jednostka polska na wsi musi być otczona opieką, by dziecko polskie w Państwie Polskim nie wynarodowiło się, by umiało być dumne ze swej narodowości, oraz by każdy Polak uważał się za wyświadczone żywej siły trzydziestościmilionowej, polskiego narodu. (Który murem stoi za nim. Polska Polska spoczywa bowiem nie tylko w motorach i betonach, lecz przede wszystkim w zahartowanych, twardych duszach, które w motory muszą tchnąć życie, a w że lazo-betonu niezmierzona się!)

Kongres Izb Przem.-Handlowych obradować będzie nad uprzemysłowieniem kraju

Warszawa, 20. 10. (Tel. wł. — l. r.). Na posiedzeniu komisji polityki gospodarczej Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, w dniu 17 b. m., m. in. omawiana była sprawa organizacji kongresu Izby Przemysłowo-Handlowej. Kongres ten ma się odbyć na wiosnę przyszłego roku i poświęcony będzie organizacji uprzemysłowienia kraju.

Intencją organizatorów jest, aby kongres zajął się szybkim zrealizowaniem tego naczelnego hasła ze specjalnym uwzględnieniem należytego sprzecyzowania roli czynnika rządowego i poszczególnych odłamów samorządu go

spodarczego. W szeregu referatów szczegółowych, które mają być wygłoszone w trzech komisjach, wzięte będą najbardziej pod uwagę zagadnienia na ile akcji podjętej w tej dziedzinie z punktu widzenia zasadniczych momentów strukturalnych jak i bieżących potrzeb życia gospodarzei.

Aprobując zasadniczo przedstawione projekty organizacji, komisja zgłosiła szereg uwag co do metod prac przy gotowawczych, kładąc nacisk na zespolenie tych prac ze stanowiskiem sfer gospodarzeich, reprezentowanych przez naczelną organizację przemysłu i handlu.

Wagon ze zwłokami śp. ptk Beliny-Prażmowskiego przybył do Polski

Chorzów, 20. 10. (PAT) Wczoraj o godz. 6.45 przybył do Chorzowa Staro wagon zwłok, wiozący zwłoki śp. pułk. Beliny-Prażmowskiego. Po przybyciu podjęto wagon ze zwłokami mi ustawiono na bocznym torze.

Na przybycie wagonu oczekiwali przedstawiciele władz wojskowych, cywilnych oraz organzacji społecznych.

Trumna, ustawiona w wagonie, pokryta jest flagą narodową i zasypana mnóstwem wieńców i kwiatów. W po-

łudnie nastąpi przeniesienie trumny z wagonu wojskiego do polskiego.

Warszawa, 20. 10. (PAT) Pana Prezydenta R. P. i Pana Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych na wczorajszych pogrzebowych śp. pułk. Beliny-Prażmowskiego w dniu 20 bm. w Krakowie reprezentować będzie inspektor armii generał broni Sosnowski Kazimierz. Pana Ministra Spraw Wojskowych i wojsko reprezentować będzie lieutenant spraw wojskowych generał brygady Gluchowski Janusz.

Problem, który interesuje dziś całą Europę:

KIEDY POLSKA ZAGWARANTUJE GRANICE SŁOWACJI LUB CZECHOSŁOWACJI

Warszawa, 19. 10. (Tel. własny).
Na ostateczne propozycje węgierskie, dotyczące zmian terytorialnych oraz pobyciu na Rusi Podkarpackiej, delegacja czeskosłowacka odpowiedziała kontropropozycjami, bez dążeń do Węgów absolutnie nie do przyjęcia.

Praga
WYJASNIŁA SWOJE STANOWISKO.
godać się na zwrot jedynie małych skrawków Słowacji i Rusi i obiecać statut, autonomiczny dla tej mniejszości węgierskiej, która pozostałaby w ramach państwa obecnie przez polityków czeskich tworzonego, czesko-słowacko-karpato-ruskiego.

W tych warunkach
ROKOWANIA STAŁY SIĘ ZBĘDNE.

Delegacja węgierska po naradzie w Budapeszcie oświadczyła na posiedzeniu konferencji w Komarnie, że uważa konferencję za skończoną. Jednocześnie min. Kánya zapowiedział, że Węgry żądają zatłumienia sprawy swych rewidykacji przez cztery mocarstwa, które podpisały układ monachijski. Jak wiadomo,
KONFERENCJA W MONACHIUM

zakończyła się rozstrzygnięciem sprawy w sudekacji i przenieszeniem w dziedzinie racji postulatów polskim i węgierskim, których zatłumienie pozostawiono bezpośrednim rokowaniom między zainteresowanymi państwami. Jeśli by te rokowania nie dały rezultatu,

Cieple w izbie i salonie

Kiedy WĘGIEL RICHTER pionier

Górnico-Przemysłowe Two Handlowe
pl. Mariacki 5. 3140

tatu, cztery mocarstwa wyraziły gotowość zajęcia się również sprawą rewidykacji polskich i węgierskich.
POLSKA Z ŁASKAWY O-FERYTY NIE SKORZYSTAŁA
rozstrzygając sprawę własnymi siłami, w ciągu jednego dnia przez postawienie Pradze ultimatywnego żądania, które poprzez była gotowa cała swa siła. Węgry również próbowały drogi bezpośredniej i wszczyły rokowania, które na skutek czeskich gry na zwłokę zaczęły się ostatnio przewlekać. Kiedy jasna stała się wola strony przeciwniej, nie pozostawiało im innego, jak rokowania zerwać.
MAJĄ WĘGRZY DO WYBORU DWIE DROGI.

Albo dochodzić swych pretensji na drodze rokowań międzynarodowych, co niewątpliwie będzie stanowić procedurę długą, uciążliwą i niepewną w wynikach. Albo też dochodzić swych słusznych praw etnograficznych i historycznych nieustępliwie i twardo własnymi siłami. W tym drugim wypadku

MOGA BYĆ WĘGRZY PENNY POPARCIA POLSKI I WŁOCH.

Stanowisko Polski jest inne. Zadany powrotem do Węgier terytoriów zamieszkałych w większości przez ludność węgierską, której około miliona znajduje się w granicach obecnej Czecho-Słowacji oraz domagamy się takiego rozwiązania sprawy Rusi Podkarpackiej, by powstała wszołna

GRANICA POLSKO-WĘGIEŃSKA.

Prawa etnograficzne Węgrom do południowej części Rusi Podkarpackiej nie należą wątpliwie. Część zaś północną, zamieszkałą w większości przez ludność nieświadowidzoną narodowo, nie może pozostać jako twór smistny, względnie związany z Czecho-Słowacją.

Nie ma absolutnie żadnych względów — poza starą koncepcją Benezla budowania pomostu między Pragą a Moskwą i montowaniem

OGNIKA KOMUNIZMU W EUROPIE ŚRODKOWEJ

któreby przemawiały za pozostawieniem Rusi Podkarpackiej Czechom.

Natomiast wszystkie względny gospodarce, polityczne i kulturalne są

za przyłączeniem całej Rusi Podkarpackiej, względnie całej tej wschodniej części do Węgier.

Jest również rozwiązaniem najlepszym dla NARODU SŁOWACKIEGO ŻYWI NAROD POLSKI SZCZĘRĄ PRZYJAZN, której dowody nieraz dawaliśmy w ciągu lat ostatnich, kiedy żył jeszcze wielki słowacki patriota i mąż stanu — ks. Andrzej Hlinka.

Nigdy nie chcieliśmy narazić na szwank interesów narodu słowackiego ani uszczupić ziem przez Słowaków są mieszalcy, o których losie winni decydować wyłącznie oni. Ale w interesie Słowacji leży przecie także rozwiązanie zagadnienia, któreby im zapewniło maksimum bezpieczeństwa i spo-

koju czy to w związku z Czechami czy to jako państwa sąsiadów.

POWRÓT DO WĘGIER NIEM. ETNOGRAFICZNE WĘGIERSKICH

i przez rozwiązanie sprawy Rusi Podkarpackiej po linii postulatów Węgier. Tylko w tym wypadku Polska może gwarantować granice i niepodległość byt Słowacji czy nawet Czecho-Słowacji.

Jeśli by sprawa postulatów węgierskich została zatłumiona jedynie po łowicznie, stałoby się to omieszkaniem stawicznych niepokojów, a Rus Podkarpacka byłaby obiektem rozmaitych gier ze strony tych lub innych czynników, mających pokój Europy.

Wartości przemysłu chemicznego na Śląsku Zaolzańskim

Warszawa, 19. 10. (Tel. wł. — 1. r.)
Agencja „Iskra” uzyskała od Związku Przemysłu Chemicznego R. P. szereg bardzo ciekawych danych, dotyczących przemysłu chemicznego na przyłączonym do Polski Śląsku Zaolzańskim. Dane te Związek Przemysłu Chemicznego charakteryzuje jak następuje:
Węgiel koksujący, znajdujący się na Śląsku Zaolzańskim, stwarza nowe, szereg możliwości dla przemysłu chemicznego. Przerób węgla koksującego w koksowniach i gazowniach daje ze spół cennych produktów chemicznych, przeważnie typu węglowodorów aromatycznych. Benzol, toluol, naftalina — oto najważniejsze z nich.

Fabrykacja półproduktów organicznych, środków farmaceutycznych, preparatów używanych przy fabrykacji wyrobów gumowych, pachnidła, oparta jest w dużym stopniu na produktach, otrzymywanych przy wyrobie węgla koksującego.

Jeśli chodzi o charakterystykę przemysłu chemicznego Śląska Zaolzańskiego, to przedstawia się ona następująco:

Produkcja węglowodórnych w 5 koksowniach wynosiła w r. 1937 ok. 50 tys. ton smoły stankowej, 15 tys. ton benzolu i 15 tys. ton konfereńcja amoniaku, co stanowi ok. 40 proc. produkcji 9 koksowni Górnego Śląska.

W okręgu karkawskim znajdują się dwie brykietownie o łącznej produkcji 100 tys. ton brykietów. Fabryka Larisa w Piotrowicach, zatrudniająca 200 robotników, produkuje obecnie nast. artykuły: kwas stankowy, solny i azotowy, siarczan sodu, żelaza i miedzi, alun, szałniak, fluoro-krzemian so-

du oraz nawozy sztuczne, w szczególności superfosfaty.

Zakłady chemiczne w Boguminiu za tładniąją 500 robotników i wyrobają produkty z zakresu przemysłu organicznego i nieorganicznego, mianowicie sacharyny, glicero-fosforany, różne preparaty farmaceutyczne i weterynaryjne oraz środki dla ochrony roślin przed szkodnikami, wodne czysło sole-metale, biel cynkowa, szałniak, amoniak bezwodny oraz kleje i masy izolacyjne budowlane.

Ponadto istnieje na Śląsku Zaolzańskim cały szereg większych wytwórni kosmetyków, mydeł, tłuszczów, smarów, środków do zmiękania wody i różnych innych artykułów chemicznych.

Szereg artykułów chemicznych było przedmiotem eksportu, jak np. sacharyna, smoła piwowarska, kwas solny i in.

„Jak widzimy, polski przemysł chemiczny zyska po przyłączeniu Śląska Zaolzańskiego mocniejsze podstawy. Przyłączone tereny okażą się niewątpliwie poważnym konsumentem dla wielu produktów chemicznych na miejscu nie wytwarzanych, albo produkowanych w zbyt małych ilościach. Jako przykład służyć mogą możliwości spożywania w nowo przyłączonym okręgu dwu podstawowych produktów chemicznych — sody i kwasu stankowego.

Jeżeli chodzi o sodę, to wobec zwiększenia przestarzałej wytwórni, pracującej metodą Leblanca, całkowicie zapobiegając Słowacji Zaolzańskiej bez dalszego pokrywania przez nasze fabryki sady.

Należy nadmienić, że przed naszym przemysłem sodowym otwierają się nowe perspektywy eksportowe, gdyż jedyna fabryka sody, znajdująca się w okolicy ujścia nad Labą, przeszła obecnie do Niemiec.

Czechosłowacja — jak wiadomo — nie posiada złóż soli zwykłej. Wspomniana fabryka zaopatrywała się w sól w Niemczech. Zapotrzebowanie Śląska Zaolzańskiego na kwas stankowy do wyrobów superfosfatu siarczanu amonu, siarczanu kwasu solnego w przemyśle metalowym sięga 70—80 tys. ton kwasu mowy 50 proc. rocznie. Ponadto zaś fabryka w Piotrowicach produkuje rocznie tylko 25—30 tys. ton kwasu, resztę będą musiał dostarczać nasze kwasniarnie.

W interesie całego polskiego przemysłu chemicznego leży oczywiście jak najszybsze nawiązanie bliższego kontaktu z przemysłem zaolzańskim celem zająmowania się ze swymi wzajemnymi potrzebami i możliwościami produkcyjnymi.

Wznowienie rokowań czesko-węgierskich

Budapeszt, 19. 10. (PAT) Radiostacja praska ogłosiła wczoraj, że jeszcze tegoż dnia dojdzie do formalnego podjęcia rokowań węgiersko-czeskich.

Z Rusi Podkarpackiej uciekają do Polski

Stanisławów, 19. 10. (PAT) Placówką polską straż granicznej na granicy polsko-czechosłowackiej sygnalizowała od kilku dni zwiększający się stale napływ uchodźców z Rusi Podkarpackiej w rojnie powiatu dolinińskiego i nadwórniańskiego.

Echa awantur ukraińskich

„Jak dowiadujemy się, kursując po głosić o ciężkim stanie zdrowia pobitego podczas ostatnich awantur ukraińskich p. Lipki są zupełnie klamliwe. Przede wszystkim należy stwierdzić, że nie był on tak dotkliwie nobby, jak to wynika z bujnej wyobraźni rozsięwających alarmistyczne pogłoski. Stan zdrowia p. Lipki nie budzi najmniejszych obaw.

Likwidacja zatargu w przemyśle górnym

Katowice, 19. 10. (PAT) Wczoraj odbyła się w Katowicach pod przewodnictwem głównego inspektora pracy dyr. dep. i 15 tys. konferencja pomiędzy przedstawicielami górniczymi Związku Zawodowych Zagłębia Dąbrowsko-krakowskiego a przedstawicielami Rady Związku Przemysłowców Górnicych, w sprawie podwyżki zarobków.

Na konferencji nie doszło do poro-

zumienia, wobec czego strony zgodziły się na arbitraż. Arbitrę dyr. Klett wybrał i orzeczenie, na mocy którego zarobki w górnictwie w Zagłębiu Dąbrowsko-krakowskim zostały podwyższone o 3 procent.

W ten sposób likwidowany został spór zarobkowy na okres jednego roku w przemyśle węglowym w całym państwie.

Gdy masy robotnicze są zmęczone demagogią...

Sytuacja polityczna we Francji przed niepokojącą kampanią wyborczą

Paryż, 19. 10. (PAT) Sytuacja wewnętrzna we Francji jest w dalszym ciągu daleka od wyjaśnienia. Opinią publiczną z niecierpliwością oczekuje od premiera Daladier zapowiedziadnych zarządzeń finansowych, tymczasem premier Daladier energicznie zasęp wszelkim informacjom, jakie ukazały się w prasie na ten temat i w widoczny sposób oczekuje na rezultaty częściowych wyborów do senatu w najbliższą niedzielę, iak również na zakończenie kongresu partii radykalnej.

Która zbiera się w Marsylii 23 bm. Dzienniki paryskie przynoszą tymczasem szereg pogłosek na temat dalszego rozwoju sytuacji wewnętrznej. Na łamach prasy paryskiej coraz bardziej wymaga się

kampania na rzecz rozwiązania Izby i rozpisanie nowych wyborów. Sprawozdawcy polityczni dzienników informacyjnych podkreślają, że premier Daladier na nowo miał powrócić do koncepcji nowych wyborów. Jednocześnie premierowi przypisuje się projekty rekonstrukcji gabinetu przez wprowadzenie kilku wybitnych osobistości spoza parlamentu.

Mówi się o utworzeniu ministerstwa budżetu, którą to tekę miałby objąć młody znawca zagadnień finansowych, dyrek tor banku indochińskiego, Beadoin. Inne pogłoski zapowiadają, że premier Daladier nosi się ma z zamiarem powierzenia teki obrony narodowej jednemu z generałów, aby samemu objąć tekę ministra finansów. Położenie to odzwiercadla atmosferę niepewności i wyekwicowania, jakich charakteryzuje sytuację wewnętrzną Francji.

Kampania na rzecz rozwiązania Izby znajduje swe uzasadnienie w tym, iż przed rządem Daladier stoi kwestja znalezienia nowego organu parlamentarnego.

Front ludowy na skutek przejścia komunistów do opozycji przestał istnieć. Z drugiej strony koncepcja osparcia rządu na większość prawnicowo

„Populaire” — cała prasa występuje z apelem

na rzecz wzmocnienia produkcji lotniczej we Francji.

Z drugiej strony odwołuje Uniję związków zawodowych okręgu paryskiego, również komunistą, na wiecu robotniczym wezwał robotników okręgu paryskiego do zmanifestowania w sobotę na rzecz obrony 40-godzinnego tygodnia pracy. Agitacja ta już poczyna odbijać się i daje swe owoce.

Tak np. w wielkich zakładach motorów Hispano Suiza grupa robotników odmówiła przystąpienia do pracy, protestując przeciw niektórym zarządzeniom dyrekcji. Również w wielkich zakładach samolotowych Farmana robotnicy zakoczyli pracę o godzinie wcześniej, protestując w ten sposób przeciw złeżomom naruszającym zasady 40-godzinnego tygodnia pracy.

Sporadyczne te fakty świadczą o

podtrzymywaniu przez przewodów komunistycznych stanu niepokojów wśród szerokiach mas robotniczych, które jednak w istocie rzeczy są zdecydowanie, jak i całe społeczeństwo przez ostatnie wydarzenia międzynarodowe i nie zdradzają ochoty na jakakolwiek szerszą akcję podjętego strajku. To pewne

zmęczenie mas robotniczych umacnia zwolenników rozpisania nowych wyborów w ich stanowisku.

Z posiedzenia Rady Ministrów

Krzyż Niepodległości dla bojowników ze Śląska Cieszyńskiego za Olsz

Warszawa, 19. 10. (PAT) Pod przewodnictwem premiera Leśkiewicza Składowskiego odbyło się posiedzenie Rady ministrów.

Rada ministrów przyjęła projekt dekrety Prezydenta R.P., uzupelniający rozporządzenie o Krzyżu i Medalu Niepodległości postanowieniem, że Krzyżem i Medalem Niepodległości odznaczane będą również osoby, które

zasłużyły się czynnie w okresie walk powstańczych o wyzwolenie w r. 1918 Śląska Cieszyńskiego za Olsz. Osobom tym Krzyż i Medal Niepodległości można nadawać do dn. 31 marca 1959 r. na podstawie zgłoszeń, złożonych najpóźniej do dn. 31 stycznia 1959 r.

Następnie Rada ministrów przyjęła projekt dekrety Prezydenta R.P. roz

ciągający moc obowiązującą o obywatelstwo Państwa Polskiego na odzyskane ziemie Śląska Cieszyńskiego, oraz uzupełniający w związku z powyższym niektóre przepisy tej ustawy.

Z kolei przyjęto projekt dekrety Prezydenta R.P. o rozdzieleniu na odzyskane ziemie Śląska Cieszyńskiego mocy obowiązującej rozporządzenia Prezydenta R.P. o komisjach rozjemczych do załatwienia zatargów zbiorowych między pracodawcami w przemyśle i handlu, oraz ustawy o zapewnieniu pracy o zapoznaniu uczestników walk o niepodległość Państwa Polskiego.

Pogrzeb Beliny-Prązmowskiego

Twórca Beliniaków będzie pochowany obok bratniej mogiły Rokitniańczyków

Kraków, 19. 10. (PAT) Pogrzeb śp. pulk. Beliny-Prązmowskiego odbędzie się we czwartek o godz. 10 rano.

Po nabożeństwie żałobnym N. M. Panny ruszy kondukt pogrzebowy Rynkiem głównym, ulicami Sławkowską, Basztową, Lubicką i Rakowicką na cmentarz Rakowicki, gdzie zwłoki śp.

pulk. Beliny-Prązmowskiego złożone zostaną na wieczny spoczynek obok bratniej mogiły Rokitniańczyków. Cała trasa, którą podąży kondukt, przybrana będzie flagami o barwach państwowych i miejskich, spacerownicy do połowy czasu i spowitach krępa

Portrety P. Prezydenta R. P. i Marszałka Smigłego-Rydzna na wystawach w Budapeszcie

Budapeszt, 19. 10. (PAT) Towarzystwo węgiersko-polskie zwróciło się do kupców stoicy z apelem, aby w dniach 19 i 20 bm. udekorowały wystawy swych sklepów portretami wielkich przywódców Narodu polskiego Prezydenta R.P. Mościckiego i Marszałka Smigłego-Rydzna.

Odezwa stwierdza, że naród węgierski nigdy nie mógł wyraźnie nie dzisiaj odczuwać bezcennej przysiażni tradycje bratniego narodu polskiego.

Min. Świętosławski w Toruniu

Toruń, 19. 10. (PAT) Wczoraj pogotciem pospiesznym z Warszawy przybył do Torunia minister W.R. O.P. Świętosławski. Na dworcu p. Ministra powitał woj. Raczkiewicz, kursorator Okr. Szek. Pomorskiego Ryniawicz, wiceprez. m. Bała i in.

Aresztowani prowokatorzy w Zurychu i Bazylei

Bern, 19. 10. (PAT) w Bazylej i Zurychu policja aresztowała 5 obywateli, którzy w Szwajcarii spełniali podstępna rolę prowokatorów. — W śledztwie zostało ustalono, iż wlicyzy prowadzili w Szwajcarii inwazyję osób politycznie niepewnych z punktu widzenia międzynarodówki komunistycznej. Ustalono również, że aresztowani denuncjowali szereg osobistości wobec władz hiszpańskich. Na te trzy aresztowania policja wpała na ten sposób afer przemytu ludzi do Hiszpanii.

Kłopot z ochotnikami hiszpańskimi którzy stracili obywatelstwo

Barcelona, 19. 10. (PAT) Komisja Ligj Narodów wraz z komisją rządową zastanawia się obecnie nad losami wszystkich ochotników zagranicznych, którzy po zwolnieniu z szeregu armii hiszpańskich nie mogą powrócić do swych krajów, gdyż w większości wypadków pozabawili się wszelkiego dotychczasowego obywatelstwa.

Rząd hiszpański zwalnając ochotników pragnie zapewnić im bezpieczeństwo i prawo powrotu do kraju macierzystego.

Komisja Ligj Narodów bada możliwosci zadośćuczynienia pragnieniom rządu barcelońskiego.

20-lecie Związku Jeździeckiego oficerów artylerii konnej

Warszawa, 19. 10. (PAT) Nad kontynuacją tradycji jeździeckiej w Polsce pracuje m. in. od r. 1918 Związek jeździecki oficerów artylerii konnej, powstały z inicjatywy pulk. L. Dumina Wolskiego, dożywnotnego prezesa tej instytucji.

Związek jeździecki, jednocząc w swym zespole oprócz oficerów służby zastępcy — grono oficerów rezerwy i w stanie spoczynku, obchodzi w roku bieżącym 20-lecie swej działalności.

Mając w programie swym szkolenie i doskonalenie się w jeździeczym — Związek poza tym organizuje nie tyl

ko zawody jeździeckie, ale i wiele obchodów, szczególnie związanych z historią artylerii; konnej.

Ufundowanie pomnika I. Piłsudskiego na terenie 1 DAK, jak również przygotowania do odsłonięcia pomnika w Górce Kalwary, a szczególnie pod Ostrojęką, miejsca jednego z wielkich historycznych sukcesów artylerii konnej pod wodzą gen. Bema — są jednymi z wielu pamiątek, jakimi Związek pragnie utrwalić w pamięci potomności piękne tradycje artylerii konnej.

RAGLANY I UBRANIA z najlepszych materiałów białych, wykonane i wykończone pierwszorzędnie polską Powszechny Skład Odzieży

Lwów, Pasaż Mikolascha 3171

centrowo-radykalnej natrafia na duże trudności ze względu na rozbieżnie polityczne centrum, które paraliżuje spór między dwoma jego przewodcami p. Flindin a ministrem sprawiedliwości Paul Reynot.

Zasadniczym argumentem powstrzymującym rząd od rozwiązania Izby i rozpisanie nowych wyborów jest

obawa przed rozpaleniem nowych walk politycznych.

Związanych z okresem wyborczym, tym bardziej, iż komunisti nowe rozporządzenia na terenie robotniczym wzmożona akcję agitacyjną.

Federacja związków zawodowych metalowców, będąca pod wyjątkowym wpływem partii komunistycznej, zakazała robotnikom przemysłu lotniczego pracowania dłużej ponad 40 godzin tygodniowo, mimo, że na łamach prasy — nie wyłącza się socjalistycznego

OBOWIĄZKI KANDYDATÓW O. Z. N. NA WOJNYNIU

inż. Stanisław Chmieliński

Inż. Stanisław Chmieliński, prezydent i nacelnik Wydziału Agrarnego w Oddziale Państwowego Banku Rolnego w Lucku, zamieszkuje na Wołyniu od 1936 r. Na tym stanowisku udało się poznać społeczeństwo, jako usilny propagator zwiększenia stanu posiadania polskiego na Wołyniu, oraz jako zwannca spraw związanych z reformą rolną. Od chwili powstania Obozu Zjednoczenia Narodowego na Wołyniu ma stanowisko sekretarza Okręgu Wołyńskiego oddziału sił centralnych zjednoczenia społeczeństwa polskiego na Wołyniu.

Inż. Stanisław Chmieliński urodził się w 1895 r. w Ciechanowie. Do czasu zamknięcia polskiej szkoły handlowej w Łowiczu, t. j. do 1911 r. pobierał w tej szkole naukę, następnie przeniósł się do szkoły realnej W. Wróblewskiego w Warszawie, którą ukończył w 1915 r. Na ławie szkolnej należał do organizacji Międzyzwiązkowej Długoletniej (organizy „Wici”, „Zarzewie”) i organizacji wieśniactwowych „Fetu”. Za swą działalność organizacyjną wśród młodzieży i występienia nazwaną był przez władze rosyjskie dwukrotnie więziony. W 1913 r. w czasie pobytu w Akademii Rolniczej w Dublanach należał do Polskich Drużyn Strzeleckich. Od 1914 r. przeniósł się do Warszawy do Wydziału Szkoły Rolniczej w Warszawie. W latach 1915-1916 uczył się do Wolnej Szkoły Wojskowej P. O. W. Tytuł inżyniera rolnika otrzymał w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie w 1925 r.

Wśród czasopism

NR. 20 „PANI DOMU”
Najnowszy zeszyt „Pani Domu” podkreśla rolę kobiet w ogólnym życiu społecznym. — Kobieta jest niezodzownym wyznikiem w pracach sanatorów. Sprawy te rozpatruje artykuł „Praca sanatorów czywa nas”. Drugim takim za mało może dotychczas docenianym tematem pracy kobiet jest ich planowy udział w akcji aprowizacji kraju. O podjętej ostаточно zarowno przez rząd jak i sódnie organizacje kobiece inicjatywie informuje nas artykuł „My i aprowizacja”.
Zeszyt zawiera także prowadzony dział ogólny, dotyczący w szczególności i nęlię. — naciał rolni — dział gospodarki, w którym poro jednospólnie i przepisów znajdują się detkawe wiadomości o jaryszach strzeleckich. Matki matych dzieci powiata zapewnie z uznaniem kompletny spis biblijny i ubrań dla dzieci do lat 6.
Z tych artykułów: „Życie na szesnastu”, „Repartoż z Zoolia”, „Fotografie i mode”. — le najnowszych fasonów okryci i sukien.
Pismo „Pani Domu” jest do nabycia w wielu księgarniach i sklepach gazeto-wych, oraz w Administracji: Warszawa, Nowy Świat 9.

Od 1918 r. p.Chmieliński rozpoczął służbę w Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych. W 1920 r. brał udział w walkach z bolszewikami, jako ochotnik w 115 pułku ułanów wielkopolskich. Od 1921 r. do 1925 r. gospodarował w majątku Kłodzieńskim powiatu błońskiego, po czym wstąpił do Państwowego Banku Rolnego w Warszawie, rozpoczynając swą służbę od stanowiska pomocnika referenta i przechodząc kolejno do stanowiska

Walenty Karlikowski

O. Z. N., jako czolowego kandydata na posła z powiatów kowelskiego, włodzimierskiego i lubomelskiego wysunął p. Walentego Karlikowskiego, reprezentanta dobrego rolnictwa na Wołyniu. P. Karlikowski urodził się po 14 lutego 1894 r. w wsi Stefanów powiatu kowelskiego. Od 1908 r. brał już czynny udział w organizowaniu życia gospodarczego swej wsi i brał udział w stosunkowo młodym, wtedy, w b.

NOWOOTWARTY MAGAZYN „AS”
STROJÓW DAMSKICH — pod firmą „AS”
LWÓW, JAGIELLOŃSKA 4 — telefon 249-22
zaprasza PT. Panie do obejrzenia najnowszych modeli na sezon jesienno-zimowy — bez przymusu kupna

Królestwu Kongresowemu, ruchu spółdzielczym, jednocześnie należał do Związku Młodzieży Postępowej, organizacji ideowo politycznej. Od 1914 r. p. Karlikowski jest czynnym członkiem „Zarzewia”, organizacji niepodległościowo politycznej.

Od 1916 roku do 1918 r. bierze czynny udział w P. O. W. W 1919 r. zostaje wybrany na posła do pierwszego sejmiku ustawodawczego, z ramienia Polskiego Stronnictwa Ludowego „Wyzwolenie”.

Po skończonej kadencji wraz z grupą posadniczą przyjeżdża na Wołyń, gdzie osiedla się na stałe, nabývając działkę z rozparcelowanego majątku Różyn. Od tego czasu datuje się czynny udział p. Karlikowskiego w życiu gospodarczym na terenie Wołynia, początkowo w ramach powiatu kowelskiego, a następnie na szerszym terenie województwa.

Od szeregu lat jest prezesem Okręgowego Towarzystwa Organizacji i Kółek Rolniczych w Kowlu, jednocześnie biorąc udział w pracach organizacji wojewódzkiej, jako członek i wiceprezes Wojewódzkiego Towarzystwa Organi-

zacji i Kółek Rolniczych w Lucku, W 1935 roku zostaje Prezesem tegoż organizacji.

Od chwili powołania do życia na Wołyniu samorządu gospodarczego jest radcą Wydziału Rolniczego, piastując jednocześnie stanowisko członka Zarządu tej Izby, zaś od 1931 roku jest wiceprezsem Zarządu tej instytucji, a poza tym członkiem rady spółdzielczej okręgowej w Lucku i

przewodniczącym Wojewódzkiej Komisji Targowiskowej. P. Karlikowski bierze czynny udział w życiu samorządowym gminy i powiatu, będąc członkiem rady gminnej w Starych Koszarach, oraz członkiem Wydziału Powiatowego. Od 1923 roku bierze czynny udział w życiu organizacyjnym osadniczym wojskowego i cywilnego, piastując stanowiska wiceprezesa Wojewódzkiej Rady Osadniczej i członka zarządu Powiatowego Związku Osadników w Kowlu.

ZE SPORTU

Final pucharu Polski odbędzie się we Lwowie

Na poniedziałkowym posiedzeniu zarządu PZPN-u przeprowadzone zostało losowanie grynia i powiatu, będące członkami reprezentacji Lwowa i Krakowa. Losowanie wypadło pomyślnie dla Lwowa. Final o puchar Polski odbędzie się 13-go listopada we Lwowie, a więc w tym samym dniu, w którym reprezentacja Polski grać będzie z Irlandią w Dublinie.

następne opery, „Attila” i „Bitwa pod Legnano” są par excellence muzyką narodową. Czy można się dziwić ich kolosalnemu sukcesowi zwłaszcza w czasach gorących walk o zjednoczenie Italii? W tym czasie kompozytor zaprezentował się w Capoum i w Paryżu. W kraju przetrwał do końca jego życia. W kraju kochano Verdiego nie tylko jako kompozytora, Ceniłono go za prawość charakteru i za dobroć serca. Jego powoódenie w rozmowie z Ginem Monaldi, że: „W miłosiej jak w muzyce trzeba być przede wszystkim uczciwym”, można uznać za motto życiowe Verdiego, któreż artysta i człowiek pozostał bez odchylenia wierny do śmierci.

W drugiej epoce artystycznej twórczości, Verdi podarował ludkości swoje najpiękniejsze arcydzieła. Od 1851 r. do 1857 tworzył kolejno: „Risoleto”, „Itrubarda”, „Traviata”. Geniusz artystyczny nie wyczerpany. W 1859 ukazuje się „Bal maskowy”, w trzy lata później „Potęga przemaz-

Długawici

Micchacher-Rubinowicz contra Starski (I)

PLI donosi, że niejaki p. L. Starski drukował przez siedem miesięcy w Łódzkiem „Expressie Włocławczan” „Instrymenty” powieści odenkowa pt. „Niewolnicy pieniadza”. Po pewnym czasie, zupełnie przypadkowo dowiedział się, że powieść ta pod pseudonimem, zmienionym tytułem i podpisana przez kogoś innego drukowana jest w Poznaniu i w Warszawie. Wskazywał na wydawniczki drukarni „Wasszawer Radu”. Zwócił się wobec tego do tłumacza przysięgłego, który ustalił, że powieść Starskiego drukuje się i stośnie od szeregu miesięcy w dzienniku żydowskim, ale pod tytułem „Grzesznie dusze”. I że jako autor utworu figuruje niejaki Rubinowicz. Na przewódzie sądowym wyszło na jaw, że pod nazwiskiem Rubinowicza ukrywał się niejaki Micchacher, który, jak to ustalili, „zanim zaczął zajmować się literaturą, był subiektem w sklepie szelaza”. Zapadł wyrok w tej sprawie, którego motto brzmi: „Czasem Micchacher skazany został na 5 miesięczne arestru z zawieszeniem wykonania kary na przeciąg lat trzech, pozostałi oskarżeni (nazwa imienia) na 300 zł. rezerwy kaźdy, z zamianą na 10 dni arestru. — Nadto sąd zasądził od wszystkich oskarżonych solidarnie 1500 zł. tytułem pokutnego i 246 zł. kosztów procesu. Nie jest to jedyny plagiat, którego doświadczył dziennik „Warszawer Radu”, który dwa lata temu, w 1936 r. ukazywał w jednym występie Adolfa Fefermana o bezprawne wydobycie w tym piśmie, pod innymi nazwiskami, 50 jego tytułów drukowanych w „Expressie Włocławczan”, w drugim zaś — ryownik Leski i dokonanie w taki sam sposób przedrukuj jego ryunków z „Muchy”.

Jak widzimy więc atrakcyjność kultury „polskiej” p. Starskiego i takiegoż „polskiego” rysownika Leskiego jest tak silna, że nie mógł się jej oprzeć ani Micchacher-Rubinowicz ani Feferman. Czy nie byłoby najlepiej, gdyby panowie pogodzili się i pisali zwycięski w sądzie swie fenomenalne „powieści”? Zaręmbialby spokój i zyskałaby na tym kultura polska. — tele

Dzieło o mózgu Marszałka J. Piusdzkiego

We wrześniu b. r. nakładem Polskiego Instytutu Badań Mózgu wydana została pierwsza część badań nad mózgiem Marszałka Józefa Piusdzkiego, wykonanych przez prof. Maksymilian Rosego w Wilnie. Część ta obejmuje spis mikroskopowy kory mózgowej i mózdzku, tudzież pomiary makrocefalometryczne. Do książki dołączony jest atlas o wymiarach 36x31 cm. zawierający 35 tablic z 67 oryginalnymi zdjęciami i 265 rysunkami. Na nakładzie dzieła, który obejmuje ograniczone liczbą egzemplarzy, Komitet wydawnczy rozpisuje subskrypcję.
Zgłoszenia kierować należy do dnia 31 grudnia 1938 r. do Polskiego Instytutu Badań Mózgu w Wilnie, ul. Letnia 5.

Giuseppe Verdi

W 125-tą rocznicę urodzin

Historia muzyki 19 stulecia zna tylko o „wagnerianizm” i „verdianizm”. Dzisiaj wiemy, że można być entuzjastą Wagnera i równocześnie uważać geniusz Verdiego. Przez długi czas sązrucano Verdie’mu, że usłowił naładować tytanu muzyki niemieckiej; dopiero nasze sztuczki ocenilo w całej pełni znaczenie Verdiego. Jest on w muzyce rewolucjonista, który — las mając sławne formy — stworzył nową, narodową muzykę włoską.

Giuseppe Verdi urodził się 10 października 1813 r. w Roncole obok Parmy, jako syn biednego restauratora. W gospodarstwie ojca przysлуchwał się grze wędrownych muzykantów, upraswając im „sztukę”. Już w siódmym roku życia Giuseppe wygrywa na szpienie i próbuje pierwszych kompozycji. Mając lat trzynastie jest organizatorem w parafii. Bogaty kupiec

z Busseto, niejaki Barezzi (późniejszy test Verdiego), poznawszy już w zdolnościach chłopca, pragnie mu umożliwić studia w mediolańskim konserwatorium. Jednak chłopca nie przyjęto. Jeszcze dwukrotnie stawał Giuseppe do egzaminu i zawsze uznano go za zupełnie pozbawzonego zdolności. Odmiennego zdania był kapelmistrz La Scall Lavigna, który ofiarował się udzielać chłopcu pierwszych lekcji kontrpunktu.

Stosunkowo młodo dojrzała talent Verdiego. W dwudziestoletnim wieku życia wystawia pierwszą operę — „Oberto”, która została przyjęta z umiarkowanym uznaniem. Muzyk pozostaje jeszcze pod silnym wpływem Donizettiego, Rossini’ego i Bellini’ego. Dopiero rewolucyjne chóry w „Ermanni” (1844 r.) zwracają nań uwagę całego muzycznego świata. Dwie

czenia”, potem „Don Carlos” i wreszcie w 1871, na otwarcie Kanału Sueskiego — „Aida”, która na kedywie uczyniła tak wielkie wrażenie, że obdarowała kompozytora stu tysiącami franków.

Wydaje się, że z napisaniem „Aidy” kończy się artystyczna twórczość Verdiego. Osiedla się w swojej posiadłości ziemskiej i żyje przez dziesięć lat w zupełnym odosobnieniu. Zona i dzieci umarły mu na epidemicę. Samotny, starzejący się Verdi jest wzorowym gospodarzem i administratorem. Wiele smutku przyczyniają mu nieprzychylnie oceniający się Wagnera, ale mimo wszystko jeden słowo nie widać nienawidni w ust Verdiego, pod adresem pielgrzo rywala. Będzie jeszcze w pięćdziesiątych i sześćdziesiątych latach bożyczem Italii, musi na starość ustąpić miejsca Wagnerowi. W gazetach zaczynają się pojawiając jawdowie krytyki oper Verdiego. Miedzy innymi pisze Hanslick: „...jego tematy są albo tak zwile i pogmatwa-

J. PELCZYŃSKI

Problemy międzynarodowe Sukcesy regimu królewskiego — Reforma rolna i zagadnienie narodowościowe w Rumunii — Upadek Małej Ententy

(Korespondencja własna „Dziennika Polskiego“)

Bukareszt, w październiku. Przejadając wzdłuż wspaniałej, dziesięć Rumunii, naszą wielką sojuszniczkę z tamtej strony Czeremoszu, w czasach tak wielkiego zdenerwowania i napięcia politycznego na rynku międzynarodowym, konstataować można, prawie bez zważenia, że dla tych słynnych okolic Moldawii, Bessarabii czy Wołoszycy, niepokoję Europy jakby wcale nie istniały. Chłop pracuje tam jak u Pana Boga za piecem, a że zbory były dobre, cena opialna — zadowolenie panuje tym większe i szczersze.

Od czasu kiedy wielkie masy odwręciły się od gorączki polityki partyjnej, kiedy zamiast wieców liberalno- i endecko- i socjalistycznych, mądry władca Karol wysłał do chłopów armię studentów, którzy polecił spędzić na wsi całe wakacje i pokazać chłopu praktycznie co znaczy higiena, oświata, stosunek ludzi inteligenta do tego, który białych koinerzyków nie nosi — wiele się zmieniło.

„Misje studenckie”, utworzenie specjalnej „Fundacji Królewskiej”, na czele której stanął b. min. Gonisti dla sfiancowania tych „Ruchomych uniwersytetów” było posunięciem o dużej doniosłości społecznej i dało praktyczny rezultat, b. ciekawe. Można więc bez uszczerbku połączyć naznaczenie tej organizacji, która dorosłym wiodła to, co dała Straz Narodowa, t. zw. Straża Tarii — rumuńskiej młodzieży. Dzisiaj nie spotyka się już na ulicy, na drodze tych małych urwisów, którzy z nudów i braku opieki wybijali szczyby przedzierającego samochodem, lub urządzali inne skandale w „szabawy”. Młodzież ta, zorganizowana silną ręką, stanowi z młodym królem Michalem na czele, solidny blok dwa-milionowy, pracujący z zapalem nad przygotowaniem do przyszłych społecznych obowiązków, które na każdym dzisiaj obywatelu ciąży. Misje Studenckie zaś ze swymi odczy-

tami, instrukcjami praktycznymi i t. d. uowólniły masę „dyktatorów partyjnej”. Zaczęły one inaczej oddychać.

Bukareszt natomiast posiada wygląd nieco odmienny, ale stolica nie odzwierciedla obrazu samego kraju. Tutaj problem mniejszości „handlowych”, mniejszości „politycznych” i mniejszości bez cudzysłowu, musiał być traktowany specjalnie. Zwywy charakter reakcji każdego Rumuna i zbliżony do łachliwej pieniaczki, zmusiły rząd do specjalnych postanowień. Przede wszystkim, mimo braku pogromów i wielkiego ruchu antysemitycznego, zrozumiano jednak, że naród nie może być ideowo prowadzony przez semitów i dość radykalnie przeszedzione prasę rumuńską z elementu semickiego. Dzisiaj na palcach można liczyć mi dziennikarzy rumuńskich weteranów semickich w prasie bukareszteńskiej. Reszta zmieniła zdanie, wracając zapewne do handlu. Byli mistrzami spraw zagranicznych, znany ogólnie antysemita Donatelli Miesico triumfował, a że już prawie odpoczywa, po wygranej bitwie.

Następnie, kasując partie polityczne rząd miał przede wszystkim na celu zniesienie t. zw. „rynku wyborczego”. Wraz z partiami — skasowano „Klientelę polityczną”, targi międzypartyjne o sferę wpływów, „szwardy żelazną” — która chciała terroryzować kraj cały, przyrzekając naiwnym słończę na ziemi. Zbliżające się teraz wybory cała objęła krwawa dość charakterystyczna. Wiedu spodziewa się zjednoczenia narodu nie tylko wobec wypadków międzynarodowych, ale z względu na coraz bardziej wzrastający autorytet króla-tytułatora.

Przeprowadzona reforma rolna rozwiązała problem mniejszościowy. — Najsilniejsze i najliczniejsze ugrupowania Maziarów bez obłudy wyrażają swoje zadowolenie, gdyż przez nią otrzymał mi wyzolenie chłopięckie, stając się panami na własnym kawałku ziemi, do której każdy chłop jest na całym świecie bardzo przywiązany. W dawnej monarchii austro-węgierskiej był on tylko najemnikiem ziemi, na niewolnikiem przy systemie latifundium, teraz — o paradoksu — pod obcym zaobrem otrzymał obywatelstwo i jest własnym „dziedzicem”.

Posunięcie to ze strony rządu rumuńskiego, który liczył się musi z swymi 25 procentami mniejszości, było bardzo szczęśliwe.

Chłop węgierski nie „pał” się więc do powrotu do starego reżimu i jeśli tu czy tam słyszy się o pewnych manifestacjach, to jest to raczej namawianie, niż zjednywanie sobie wpływów elektoralnych, agitacja, którą rząd oczywiście tępi. Chłopi nie zaprzeczają, że są Węgrami, ale na los swój nie narzekają.

Czy polityka węgierska zdoła zmienić ten stan rzeczy — nie naszą rzeczą jest przewidzieć.

Faktem jest, potwierdzając to wszyscy Rumuni, że problem Sudetów dla Rumunii nie istnieje, gdyż nie istnieje nigdzie na pograniczu zwarty pas mniejszości, która żądałaby powrotu do macierzy.

Nie ma jednak Rumuniaż niepokojona była wysoce problemem czechosłowackim z dwójakiem punktu widzenia. Najpierw, obawiano się reperaturki sprawy czechkiej na problem

rewizji klauzal traktatu Trianon, który wywołał by mogła ogólny prąd rewizjonistyczny. Z trudem skłoniłowy statut Europy południowo-wschodniej miałby znow doprowadzić do nowej wojny balkkańskiej? — tego za wszelką cenę Rumunia pragnie uniknąć.

Gorzękowie więc pracują dzisiaj kancelarie rumuńskiej, minister spraw zagranicznych Comneni, i król — od którego wszystko zależy. Znadnej deklaracji, żeżkie go oświadczenia, nie można w chwili obecnej wydobyc od czynników decydujących, gdyż, po zajęciu tak podstawowych zmian w basenie nadnaddunajskim, wszystko musi być jeszcze raz przemysłane, wszystkie umowy na nowo przewzorocione.

Mała Ententa, wraz z upadkiem Benesa, iżła „na dwóch łopatkach”. — Czechosłowacja, po załatwieniu się z pretensjami Węgier, nie będzie obawiała się żadnego napadu — nie będzie więc chciała narażać własnej skóry dla trudności, jakie mogli by mieć sąsiedzi Węgier. Jugosławia, którą swę zwróciła w stronę Italii, Rumunia zapomni tu bardziej o polityce Titulescu, którego era w Bukarescie na zawsze sko-

WYTWORNA
PANI
i PAN

kupują

wełny
jedwabie
półna

HURTOWNI
TEKSTYLNEJ
LWÓW RYNEK 30

Opieka społeczna a dobroczynność publiczna

Odczyt nad. wydz. Min. O. S. Stefana Łopatko

(—) Na uroczystej inauguracji roku szkolnego Studium Pracy Społecznej we Lwowie, z której sprawozdanie po dalszym omówieniu, wygłosił nac. wydziału Ministerstwa Opieki Społecznej, insp. Stefan Łopatko zajmujący referat na temat „opieki społecznej i dobroczynności publicznej”, aktualny obecnie podwójnie: z okazji odbywającego się Tygodnia Miłosierdzia, oraz ze względu na organizację się we Lwowie walce z żebractwem.

Prelegent rozwinął zagadnienie dobroczynności z punktu widzenia interesu społecznego. Zmysł społeczny, czyli wzgląd na dobro ogółu, może być wrodzony, częściej jednak bywa wynikiem wychowania i nauki. Mi Polacy nie pozostaliśmy w tyle poza innymi narodami pod względem rozwoju zmysłu społecznego, nie brak nam tradycji altruizmu od najdawniejszych czasów.

Nie zawsze jednak altruizm, zastosowany do jednostki, której świadczyć my dobro, idzie w parze z interesem ogółu; czyn społecznikowski dobry może nie być obiektywnie użytecznym. Dawna dobroczynność, świadczona ubogim, wyłącznie dla zbawienia własnej duszy ofiarodawcy, często mijała się z interesem społecznym. Pierwsza polska ustawa o żebractwie i woznego stwie wydana przez króla Jana Olbrachta, była na nasze czasy nie do pomysłienia. Zebractwo uważano wtedy za zawód dozwolony, ale tolerowany nie tylko w pewnych granicach. Publiczną dobroczynnością zajmowały się zakony, zrodzenia i fundacje,

które niosły pomoc biednym, starcom i kalekom.

W następnych wiekach dobroczynność coraz bardziej przybierała cechy akcji publicznej, jednakże decydujący zwrot dokonywał się u nas dopiero po wojnie. Opieka społeczna wypiera nieprętnie miejsca pomocy wyznikającej jedynie z pragnienia nagrody wiecznej, zastąpił obowiązek społeczny, oparty na miłości bliźniego. Zjawia się moment poszanowania godności osobistej człowieka, odbierającego świadczenia.

W czasach wojennej i powojennej zwraca się uwagę na niedolę dziecięć, które stają się głównym przedmiotem troski opieki społecznej. Genewska Deklaracja Praw Dziecka, wydatniająca różnicę między dawną dobroczynnością, a nowoczesną opieką społeczną, stanowi ramowy program zorganizowanej akcji. Nie wystarcza opieka nad jednostką oderwaną, gdyż za jednostkę społeczną zostaje uznana rodzina. — Opieka społeczna musi objąć nie tylko dziecko ubogie, ale dziecko wszelkich warstw, potrzebujące wychowania, przygotowania do pracy, do życia w społeczeństwie.

Nowoczesna akcja opieki społecznej musi być planowa, celowo przemysłana, wymaga znacznych kosztów, a co za tym idzie, powszechności ofiar, oraz skoordynowanych wysiłków społeczeństwa. Staje się więc zarządem zagadnieniem gospodarczym.

czona. Francia traci najwięcej, traci bowiem ważny atut i potężne narzędzie dla swej polityki w Centralnej Europie. Przed zagarnięciem Sudetów Niemcy zdobyli jednocześnie potężny bastion dla swych wpływów i ekspansji na południe. Rozbieżność Małej Ententy jest dla Niemców większym zwycięstwem niż korzyści, jakie mogą im przynieść Sudety.

Rumunia, która dotychczas 30 procent swego handlu w obie strony już prowadziła z Niemcami, po Anschlussie nie widzi cyfry tera rosnać jak na dróżdżach; teraz z Sudetami — obawia się prawdziwej inwazji. — Obawia się słusznie, gdyż Niemcy zdolne są nabyć wszystko to, co Rumunia wywozi, w 100 proc. rumuńsko go eksportu i istotnie kumpają oni więcej, niż mogą, nie zważając na cenę, byle by tylko nie płacić gotówką.

Z rozważaniem problemu czechskiego ustana także i wpływy czechkie, które kosztowały wczorajszą Republikę wiele milionów. Agencje prasowe czechkie, które posiadały długoletnie kontrakty z najbardziej rozpowszechnionymi w Rumunii dziennikami, przestaną za spływać je wiadomościami tendencyjnie preparowanymi w Pradze. — Dziennikarze czechy w Bukareszcie wyszli już walczą, gdyż nowy budżet nie nadchodzi... Inna prasa rumuńska zapomni o milionach depesz z Pragi. Równowaga zostanie przywrócona.

niezmiennane!

Piwo
Szwolskie

ne jak wielojęzyczna mowa na wieży Babel („Trubadur”), albo trywialne („La Traviata”) albo są prosto „sfantamami tylnych schodów” („Rispolito”). A te są jeszcze najgorsze, bo na myśl o „Ernaniu” robi się słabo. Melodie są niesmaczne i symetrycznie nane do usznięcia. O harmonii skończyła da wspominać, bo jej nie ma. Verdi jest ciekawo po prostu ignorancem!”.

Wedi cierpił bardzo z przyczyny tych idiotycznych napasów. Do przysłów mógł powiedzieć pewnego razu: „Włos się zarzucają mi niemieckości. Niemcy zarzucają moją sztukę włoską tandę”. Odeźwi tedy jest moja ojczyzna!”.

W ciągu tych dziesięciu lat skomponował Verdi jedynie kwarte smyczkowe (1873 r.) i w rok później Requiem. Jako 74-letni starzec zadziwił świat swoim „Otellem” i jeszcze w pięć lat potem, ostatnią już operą „Falstaff”.

Umiał 27 stycznia 1901 roku. Zarówno swoim życiem jak swoją twórczością należy do Największych. Omas.

DZIEŃ GOSPODARCZY

Rzeczywiste rozmiary rozwoju gospodarczego Polski

Mimo, iż prasa zamieszcza dość znaczną ilość wiadomości i komunikatów, ilustrujących rozwój naszej gospodarki, to jednak nieraz nawet luźne obrazy z problemami gospodarczymi z trudnością odpowiedzieć mogą na pytanie, jakie są rzeczywiste rozmiary rozwoju gospodarczego Polski. Obraz rzeczywisty zaczynają bowiem głosy tak częstych w naszym społeczeństwie fachowców „z bieżącej laiki”, oświetlających w krytyczny i pesymistyczny sposób odbywającą się w dziedzinie gospodarki ewolucję.

Dla panów tych rozwój gospodarczy Polski w latach ostatnich, jak gdyby nie istniał, a kryzys trwa w dalszym ciągu. Argumenty takie trafiają często do przekonania, gdyż standard życiowy przeciętnej obywatela naszego Państwa jest ciągle jeszcze bardzo niski, wskutek czego poprawa sytuacji, która w skali gospodarstwa na rowaduje, jako całości, jest bardzo wielka, odbija się na jednostkowych dochodach życia w niewielkim jedynie rozmiarach.

Cyfrы statystyk międzynarodowych wskazują tymczasem, że rozwój gospodarstwa polskiego w latach ostatnich, a zwłaszcza w roku ubiegłym, jest imponujący i że pod względem dynamizmu rozwojowego Polska zajmuje jedno z pierwszych miejsc w świecie i to w okresie, kiedy w całym szeregu państw zaczynają się zjawiać objawy powrotnej depresji gospodarczej. Rozwój polskiego gospodarki najdłuższe swoje „głębokie” zasiedlanie tej granitowej „przebudowie strukturalnej”, przekształcającej kraj o jednostronnie przeważającej wytwórczości rolnej w kraj o harmonijnie rozwiniętych gałęziach wytwórczości zarówno przemysłowej jak i rolniczej. Planowa polityka gospodarcza realizuje przebudowę we wszystkich dziedzinach naszego życia gospodarczego.

Opublikowane niedawno międzynarodowe dane statystyczne dotyczące rozwoju wytwórczości przemysłowej 22 krajów świata za drugi kwartał r. b. w porównaniu z analogicznym kwartałem r. ub. wskazują, iż istnieją 3 grupy państw, zależnie od kierunku rozwoju koniunktury: grupa, wykazująca pogorszenie, grupa stabilizowania koniunktury i grupa zwiększającą koniunkturę. Większość państw znajduje się już obecnie w stadium wyraźnej depresji gospodarczej. Wymienić należy takie kraje, jak St. Zjednoczone, Holandia, Belgia, Kanada, Francja, Czechosłowacja, W. Brytania, Finlandia, Włochy. Spadek wytwórczości w krajach tej grupy waha się od 32,5 proc. dla St. Zjednoczonych do 6,5 proc. dla Włoch. W grupie o koniunkturę mniej więcej ustabilizowanej, t. j. wykazującej niewielkie odchylenie od stanu zeszłorocznego w dół lub w górę, znajdują się: Szwecja, Rumunia, Estonia, Węgry, Norwegia, Dania, Japonia i Chile. Do trzeciej grupy, zwiększającej, należy tylko 5 państw, a mianowicie: Niemcy, Grecja, Polska, Bułgaria i Lotwa. Wzrost wskaźnika wytwórczości przemysłowej w Polsce wynosi przy tym 8,4 proc., t. j. więcej, aniżeli w Niemczech (6,2 proc.) i w Grecji (8,1 proc.), a mniej niż w Bułgarii (18,9 proc.) i na Lotwie (21,3 proc.).

Jak decydujący wpływ na obecną sytuację wywarła przy tym planowa polityka budowlana naszego życia gospodarczego świadczy fakt, że podczas gdy do r. 1936 koniunktura przemysłowa Polski poprawiała się znacznie wolniej, aniżeli w innych krajach, to w ciągu następnego półtora roku dynamika zwiększowa w Polsce przekroczyła dynamikę rozwojową innych państw.

Dokonana niedawno zmiana naszego wskaźnika wytwórczości odsondowała również rzeczywiste rozmiary naszego rozwoju gospodarczego. Okazało się, że przez szereg lat nie docenialiśmy stopnia rozwoju naszej produkcji przemysłowej, opierając nasze wskaźniki na cyfrze zatrudnienia, nie zaś na rzeczywistych rozmiarach produkcji. Wskutek tego rozpoznieczone było w całej Polsce zmniejszenie, że wytwórczość przemysłowa naszego kraju nie osiągnęła poziomu najpomyślniejszego

go roku przed kryzysem, t. j. r. 1928. Nowy wskaźnik wykazał jednakowoż, że w czerwcu r. b. produkcja ta była o 20,5 proc. wyższa, aniżeli przed dziesięć laty. Ponieważ jednak tymczasem ludność Polski wzrosła o 15 proc., ilość wyprodukowanych artykułów na głowę ludności wzrosła w porównaniu do stanu z przed 10 lat jedynie w niewielkim stopniu.

Przyłączenie Śląska Zaolziańskiego z jego wielkimi bogactwami gospodarczymi, zwiększającymi naszą produkcję metalurgiczną o około 50 proc., a wydobycie węgla o przeszło 20 proc., podnieść poważnie potencjał gospodarczy naszego kraju i otworzyć przed nami nowe, rozległe możliwości rozwoju. Ulatwi to i przyspieszy pracę nad przebudową naszej struktury gospodarczej, w kierunku stworzenia z polskiej gospodarki organizmu wszechstronnego, równomiernie w poszczególnych dziedzinach wytwórczości i racjonalnie, wykazującemu możliwie duży stopień samowystarczalności. Musimy tylko dalej w tym kierunku intensywnie i celowo pracować, zając sobie sprawę, iż znajdujemy się na właściwej drodze i że posiadamy środki i możliwości do osiągnięcia zamierzonego celu.

Dr B. R.

Memoriał rolników powiatu tłumackiego do Panów Ministrów Skarbu i Rolnictwa

Katastrofalne ceny zboża grożą ruiną warstwowi rolnym, dotychczasowa bowiem akcja rządu zmierzająca do poprawy ceny ziemiopłodów nie daje jeszcze dotychczas wyników pozytywnych.

Znajdując to oddźwięk zarówno w prasie rolniczej jak i w organizacjach rolniczych, W ostatnim tygodniu sprawa cen zboż owianiano na Radzie Okr. Tow. Roln. w Tlumacku, gdzie powzięto jednogłośnie uchwale, zwrócenia się do Pana Ministra Rolnictwa z prośbą o energicznější akcję interwencyjną i do Pana Ministra Skarbu z prośbą o wstrzymanie płatności podatku aż do czasu poprawy ceny zboża.

Fabryki niemieckie samochodów ludowych

Budowa fabryki, która produkować będzie t. zw. niemieckie samochody ludowe (Volkswagen) postuwa się w szybkim tempie naprzód. W Fallesleben, gdzie stanie fabryka, wzniesiono już 2 największe hale fabryczne. Daleko posunięta jest już również budowa specjalnego portu rzeczno-go, przeznaczanego do obsługi fabryki.

Niemieckie samochody ludowe ma się — jak wiadomo — ukazać w sprzedaży już w przyszłym roku.

Konferencja jajczarska w Lwowie

Z inicjatywy Okr. Zw. Spółd. Rolniczych i Zarząd. Gosp. we Lwowie odbyła się w dniu 4 października b. r. pod przewodnictwem dyrektora dr Matuszka konferencja jajczarska, dla omówienia zagadnień organizacji skupni i sprzedaży jaj. W konferencji wzięli udział delegaci: Okr. Zw. Spółd. Roln. i Zarząd. Gosp. Lwowski. Tow. Roln., Malop. Zw. Mlecz., oraz przedstawiciele Spółdzielni i Okr. Tow. zajmujących się akcją zbytu jaj. Delegat E. T. R. przedstawił dotychczasowe wyniki tej pracy na terenie Wschodniej Małopolski, podkreślając olbrzymie trudności z jakimi spotyka się w tej pracy większa zbiorczka jajczarska przy Kółku Roln. względnie Spółdzielni Mlecz. na skutek nie przebiegającej w środkach konkurencji

kupców prywatnych. Jak wielkie znaczenie ma dla naszego rolnictwa ujęcie handlu we własne ręce stwierdzają cyfry, a mianowicie na 3200 wagonów jaj wyeksportowanych w 1937 r. z Kształitej Pol. wyeksportowano z Małopolski wschodniej 2008 wagonów t. j. 65 proc. W tej chwili zorganizowało już Lwowski Tow. Roln. akcję zbiorczą w 27 powiatach, mając 265 zbiorczek, które skupiły 152 wagonów jaj. Powstała z inicjatywy Lwowskiego Tow. Roln. Spółdzielczka „Dostała” we Lwowie rozpoczęła już w bieżącym roku samodzielny eksport i od sierpnia wyeksportowała 4 wagony jaj. Należyte rozwiązanie zagadnienia należy jednak w zupełności od stworzenia dużej centrali handlowej jajczarskiej, co zebrani jednogłośnie stwierdzili jako podstawową konieczność.

Związek Rewizyjny i Lwowski Tow. Rolnicze mają w tym celu opracować plan stworzenia takiej centrali jajczarskiej.

Dokąd idzie emigracja z Polski

Emigracja z Polski na przestrzeni III kwartału b. r. kierowała się głównie do Ameryki Południowej — 2580 osób, następnie zaś do Kanady — 1511 i U. S. A. — 906. Do innych państw amerykańskich wyemigrowało z Polski w okresie lipiec—wrzesień ogółem 326 osób. W sumie emigracja w III kwartale objęła 5323 osoby.

Wzrost wypadków zachorowań na dyfterię

We Lwowie, jak zresztą w całej Polsce, w ostatnim czasie wzrosła ilość zachorowań na dyfterię. Ponieważ w miesiąc naszym zostało kilka wypadków o przebiegu ciężkim a nawet śmiertelnym, a wyniki leczenia dyfterii zależą zwykle od wczesnego rozpoczęcia surowicy przeciwdyfteryjnej. Wydział Zdrowia Publicznego przetrząsnął rodziców, by nie lekceważyli zapalenia gardła u dzieci i w każdym podejrzanym wypadku zwołali się jak najrychlejszo na celowni rozpoznania choroby i wzięcia wezwania.

GIELDA WARSZAWSKA

Warszawa, 19 października.
Dewizy: Belgia 89,83, Berlin 212,01, Gdansk 99,75, Amsterdam 239,26, Kopenhaga 113,20, Londyn 21,44, N. Jork 530 5/8, kable 530 3/4, Oslo 127,42, Paryż 142,20, Praga 182,5, Sztokholm 150,71, Zurich 130,00, Mediolan 127,98, Helmsford 111,19, Montreal 524 3/4, Rio Aviv 25,34.
Tendencja nieco mojąca.

Waluty: Belg. belg. 89,80, dolar amerykański 53, dolar kanad. 53, Horeny hol. 289,00, fr. szwajc. 141,8, funty szte. 23,30, liry wł. 20, marki niem. srebr. 89, T. Aviv 24,50.
Papieru procentowe: 4 pół wewn. 588, ost. serki 5 inwest i em. 84, serie nie not., 4 konsolid. 95,38, 4 prem. dol. 45, 4 konsolid. 750, ost. drob.

Akcie: Bank Polski —, Bank Zachodni 38, Lipsoy 89, Modrzewski 2—21 3/4, Starachowice 44,25 — 44,40, Haberbusch 545.
Tendencja nieco mojąca.

GIELDA LONDYSKA
Londyn, 19 października. N. Jork 476 5/8, Paryż 178,65, Praga 138 1/4, Mediolan 90,62, Belgia 23,19 1/2, Zurich 20,92 1/2, Amsterdam 875 5/8, Oslo 190 1/4, Kopenhaga 22,40, Sztokholm 191 1/4, Berlin 118,90.

GIELDA PARYSKA
Paryż, 19 października. N. Jork 37,30, Berlin 178,65, Mediolan 198, Belgia 635 1/2, Zurich 853.
Paryż, 19 października. N. Jork 347,9, Londyn 178,66, Mediolan 197,75, Sztokholm 635, Zurich 852, Amsterdam 21,42, Berlin 150,4.

GIELDA ZURYSKA
Zurych, 19 października. N. Jork 400 1/2, Londyn 205,8, Paryż 117,4 1/4, Mediolan 231,5, Belgia 74,45, Oslo 105,42 1/2, Kopenhaga 95,67 1/2, Berlin 176,37 1/2.

LWÓW — GIELDA ZBOZOWA
Pszenica obrot 265 ton, tend. spokojna, żyto 306, tend. spok., jęczmień 65, tend. spok., owies 52, tend. spokojna.
Obrot ogólny 1752 ton.
Młka zmięła 0,90 proc. 28,50—29, 0,65 proc. 26,50—27, 50,64 proc. 17,90—18.

FUTRA
najsolidniej i najtaniej
we firmie
S. FISCH LWÓW, HETMAŃSKA 24
3002 LEGIONÓW 28

Z życia spółdzielczości w Polsce

W bieżącym miesiącu odbyła się we Lwowie konferencja międzyorganizacyjna pracowników Zw. Spółd. Roln. i Z. G. i I. T. R.

Trzecią już z rzędu konferencja będąca wynikiem nawiązanej ostatnio ścisłej współpracy między obydwojnami organizacjami, miała za zadanie ustalenie sposobów tej współpracy zarówno w Centrali i w terenie.

Stwierdzono konieczność oparcia i powiązania tej działalności ze spółdzielniami, jak to już ma miejsce w spółdzielczości rolniczo i handlowej.

Wysłek wspólny obydwu organizacji wziętć się do kierunku pozyskania jak największej ilości członków do Kółek Rolniczych, które będą maszyną na wszystkich prawie spółdzielni, stanowiąc powinny w dalszym ciągu osrodek tworzący pracę gospodarczej na terenie wsi.

W dyskusji podkreślono dotychczasowe niedomagania w tej dziedzinie, oraz omawiano środki zaradcze celem stworzenia jednolitego kierunku działalności. Podkreślono w końcu z uznaniem apel Związku P. R. i Z. G., by wszystkie spółdzielnie przystąpiły na członków do O. I. R.

KRONIKA MAŁOPOLSKI

Fundusz kresowy wzywa do spełnienia obowiązku

INFORMATOR TANIEGO ŹRÓDŁA ZAKUPU

Roman Gorgolewski

Handel towarów żelaznych
 Lwów, ul. Sobieskiego 3. Tel. 239-70.
 poleca w największym wyborze po najniższych cenach: **naczynia kuchenne** wszelkiego rodzaju, **nakrycia stołowe**, **apłokowe**, **stolowe i linne**, **wyroby żelazne**, **wirnice** krajowe i zagraniczne, **narzędzia** **ziemniacze**, **okucia budowlane** i **metalowe**, **kuchnie** i **piece** wszelkich systemów jako też **okucia kuchenne**, **umywalki** i **łózka**.

Zamówienia i oferty z prowincji wykonuje się odwrotnie. 2226

MEBLE

Jadalnie, sypialnie, gabiny, gabinety, tapczany, etc.
 poleca po przystępnych cenach
 Wiedeńska wytwórnia stolarsko-tapierska
JAN ORTNER
 Lwów, Sykustka 41, — tel. 292-79

SÓL
KOPŹTIN
 KOPŹTIN to najlepsze, najbardziej oszczędne i najdelikatniejsze mydło. Nie zawiera szkodliwych substancji. Nie niszczy tkanin. Nie podrażnia skóry. Nie zawiera szkodliwych substancji. Nie niszczy tkanin. Nie podrażnia skóry.

Wszelkie trutki na myszy polne, domowe i szczone

Jan Sudhoff
 Lwów
 Rynek 38 — Akademicka 8

PORCELANE SZKŁO

KRYSTAŁY
„CERAMIKA”
 pod kier. AL. ONYSKO
 LWÓW, ULICA HALICKA 5
 w podwórzu (naprzeciw kaplicy Bołnowa)
 Ceny najniższe — Ceny najniższe

Nigdy nie jest za późno

myśle o zdrowiu, tym bardziej, jeżeli cierpisz na choroby: NEREK, PECHERZA, WĄTROBY, KAMIENI ŻOŁCIOWYCH, ZŁEJ PRZEMIAWY MATERII, na bóle artretyczne, czy podagryczne, wzdęcie brzucha, odbijanie się lub brzochność do czatrkieli, — Pamiętaj, że nigdy nie będzie za późno, o ile używasz bezdziej ziół mocogędnych „DIUROLI” Gąseckiego, które zapobiegają nagromadzeniu się kwasu moczowego i innych szkodliwych dla zdrowia substancji, zatrzymujących organizm. — Dział jeszcze kup pudełeczko ziół „DIUROLI” Gąseckiego, a gdy przekosztujesz się o doniosłości skutków ich działania, zalecać będzie swym znajomym. — Sposób użycia odczytasz w opisie. Oryginał ziół „DIUROLI” Gąseckiego (z kopułkami) sprzedaje apteka i apteki apteczne. 2608

PRZERABIA I POKRYWA Koldry - Materace w jednym dniu
A. PIETRUSZEWSKI
 LWÓW, HALICKA 20. Tel. 213-33

Złóż grosz na F. O. N.

Fundusz Kresowy stał się podstawą dynamiki żywiołu polskiego na podłożu sił Ziemii Kresowej. Kilkadziesiąt zebrań po wszystkich powiatach naszego województwa jednomyślnie uschwalilo dobrowolny podatek kresowy pod nazwą: „Fundusz Kresowy”. Tysiące osób rozporządziły też uchwale z podaniem wszystkich do nich odnoszących się szczegółów. Na licznych zjazdach, urządzanych przez Wojewódzki Sekretariat Komitetów Porozumiewawczych Polskich Organizacji Społecznych, wykazywano obfitymi dokończy wyprodukowane przy pomocy zebrańego kapitału.

Ale na liście składających stałe datki na Fundusz Kresowy, obejmującej także liczne rzemieślniczy, znacznych,

Z Radymna

Sterty płoną

Przed parą dniami w Moszczanach koło Radymna, majątku należącym do hr. Zamoyńskiego wybuchł olbrzymi pożar, który podsypany silnymi podmuchami wiatru przybrał katastrofalny wprost rozmiar. W pożnych godzinach wieczornych na polu w nies wielkiej odległości od zabudowań wiejskich zapaliła się jedna sterta zboża, poczym w bardzo krótkim czasie plomien obył dalszych płaszczyzn. Mimo usilnej akcji ratowniczej państwa rozsiałego żywiołu padło znacznie olbrzymich str. Szkody przekraczają sumę 100 tysięcy złotych. Do chodzenia wszczęte natychmiast przez

brak jeszcze bardzo wielu Polaków, którym los zapewnił poważne dochody. Czekają aż Komitety Porozumiewawczy zgłoszą się do każdego z osób na, byłoby rzeczy niewiastwa. Kto pragnie zadokumentować swoją obecność przy doniosłym dziele budowania potężnych fundamentów polskich na ziemiach kresowych, niech spełni swoją powinność wobec Funduszu Kresowego, wpłacając stosownie do dochodów, uregulowany datkę na konto czekowe P. K. O. 506271 z za znaczeniem na odwrocie „Fundusz Kresowy”. Wszelkich wyjaśnień udziele Wojewódzki Sekretariat Komitetów Porozumiewawczych Polskich Organizacji Społecznych w Tarnopolu.

postereunek P. P. w Radymnie, nie dały do tej pory żadnego rezultatu. Istniejące podjęcie, że sterty zostały podpalone przez rozboszczonych nacjonalistów Ukrainców, którzy w swej zbrodniczej i wyrotowej działalności, podsycają przez rozpłytkowanie parochów grecko - katolickich, nie przebijają w środkach.

Spodziewać się należy, że już w najbliższych dniach organy bezpieczeństwa wykryją sprawcy zbrodniczego podpalenia, a przez to zlikwidują niebezpieczną szajkę sabotażystów ukraińskich. (Bru).

Zwiększenie dorobku polskiego w powiecie złoczowskim

Ubiegłej niedzieli odbył się w pow. złoczowskim cztery uroczystości, które wykazały wielkie wyrobienie społeczeństwa polskiego na Kresach, zwiększając przy tym znacznie dorobek Polski, o nowe placówki kulturalne, przez poświęcenie i oddanie nowo wybudowanych Domów Ludowych w Błuhowie, Folwarkach, Lackim i Domu Legionowo - Strzeleckiego w Złoczowie.

Program uroczystości ułożono w ten sposób, że przedstawiciele władz i za-

proseni goście byli obecni na wszystkich wspomnianych uroczystościach. Jako przedstawiciel Rady przybył naczel. Wydz. Spół. Polit. p. Klimo - nopolaki mgr. Malicki. Z ramienia duszy dywizyjny przyjechał pułk. Remiszewski. Stawili się nadto: delegat Zarządu Głównego Z. S., przedstawiciele władz lokalnych z star. pow. Płachta i komendantem garnizonu pułk. Dąbkim — na czele. We wszystkich miejscowościach wzięło również us

dział miejscowe społeczeństwo, stawiając się gromadnie.

W czasie uroczystości otworzyła Dom Ludowych, wygłoszono szereg przemówień, podkreślając zasługi star. złoczowskiego Płachty, który w wielkiej mierze przyczynił się do powstania nowych placówek polskich. Przebieg uroczystości we wszystkich miejscowościach wypadł naderwzajem okazale. Szczególnie w Złoczowie, całe miasto przystrojone było flagami, zienią i portretami najwyższych dostojników państwowych

Z Przemysłu

WYNIK WYBORÓW W PRZEMYSŁU. Kolegium wyborcze dokonało na zebraniu wyboru kandydatów do Sejmu. Uprawnionych do głosowania 156. W głosowaniu wzięło udział 145 delegatów, kartek czystych oddano 11, nieważnością 2, kartek nieważnych razem 13. Na czołowe miejsce wysunął się, dzięki największej ilości głosów p. Roman Ostaszewski — por. rezerwy ciałem w pow. jaworskim. Drugie miejsce zajął mgr. Stefan Nawrocki. Trzecie miejsce zabrała p. Irena Zaczekowa, znana działaczka społeczna, reprezentantka Zw. Pracy Obyw. Kobiet. Czwarte miejsce pod względem ilości głosów zajął p. Bronisław Kowalski, b. legionista, starsz. Stow. Urzęd. Państwowych. (H. N.).

HOJNY DAR NA DOBRÓTWE. NIE ARMIL. Zdana Firma Braci Wniemyśl. w Przemyslu złożyła na rzecz Funduszu Kresowego „Armii kłowiec 500 zł. Czyn ten winien znaleźć nasładowców wśród społeczeństwa przemyskiego.

CZWARTEK, 20 PAŹDZIERNIKA
 Głosy 57 Lw. — Słizna Gwiazda miasta Łowicza — 700 Dziennik Przemyski — 745 Płoty. — 745 Gimnazystka. — 800 Lw. Audycja dla szkół. — 810 Lw. Muzyka popularna z Wiadomości poranne. — 1100 Audycja dla szkół. — 1125 Płoty. — 1157 Sygnal czasu i hejnał. — 1205 Audycja poldniowa. — 1230 Lw. Koncert żyweń. — 1445 Lw. Wiadomości gospod. — 1450 Głowa lwowska. — 1455 Lw. Program na jutro. — 1500 Rozmowa telefoniczna. — 1505 Płoty. — 1515 „Kłopoty i rady”. — W. Dalgoska. — 1530 Lw. Muzyka obywatelska z płyt. — 1600 Dziennik popołudniowy — 1605 Wiadomości gospod. — 1615 Odczyt dla młodzieży, ży licznale. — 1635 Koncert solistów. — 1715 Audycja W. T. — 1720 „Zasady i działania temoz”. — 1730 Rutkowski. — 1730 Recital Jędr. A. Michałowickiego. — 1800 Lw. Wiadomości bieżące z miasta i prowincji. — 1805 Lw. Przemówienie kł. archyb. dr. Władysława Jędr. — 1815 Miłośnicy. — 1820 Lw. „Słabeńskie grunty na terenie Malopolski Wsch.” — dr. Wł. Swirski. — 1830 „O stylach utworów muzycznych”. — 1835 J. Rutkowski. — 1900 Koncert rozrywkowy. — 2040 Dzieńki wieczorne. Wiadomości meteo. Wiadomości sport. Program na jutro. — 2100 „Jak walczyć na nasze kąpielow.” — red. M. Rogowski. — 2110 Koncerty pop. — 2140 „Nietypikół miliardera Surmana”. — 2145 „Miliardy”. — 2200 Wiadomości sportowe lokalne. — 2205 Arty i pieśni w wyk. Marii Błazynskiej, akomp. T. Seredyński. — 2220 „Nasz wiersz na przyr.” — oprac. dr. M. Spakiewicz. — 2230 „Kabaret literacki”. Utwory: J. Petry-goł. W. Bużynskiego i A. Rybkowskiego. — 2300 Dziennik wieczorny. — koncert meteo.

AUDYCJE ZAGRANICZNE
 1830 Lilie. Kwadrans polski.
 2010 Kopenhaga. Konc. Beethovenowski.
 2010 Radio Romania. Koncert symfoniczny.
 2010 Monaudium „Głuchidzi” operetka. Lehar.
 2010 Wroclaw. Koncert symfoniczny.
 2100 Rzym. W. Paganini. — Wagner.
 2100 Radio Paris. Koncert symfoniczny.
 2130 Wieża Bifala. „Flet czarodziejski”. — Mozart.
 2240 Lubuszczyng. Koncert muzyki współczesnej.

KRONIKA WOŁYŃSKA

Minister Beck dziękuje ludności Wołynia

Wojewoda wołyński p. Aleksander Hauke-Nowak otrzymał od Ministra Becka pismo treści następującej:
 „Panie Wojewodo. Uprzejmie Panu dziękuję za list i za depesze gratulacyjne na ludności Wołynia. Pragnę Pana za pewnik, że bardzo sobie cenię odruh społeczeństwa wołyńskiego w wielkiej chwili dziejowej. Jednocześnie uprzejmie proszę Pana Wojewodo o wyrażenie podziękowania wszystkim tym,

którzy na ręce Pana złożyli życzenia, w formie, jaką uzna Pan za stosowną”.
 (—) J. Beck.

Pan Wojewoda Aleksander Hauke-Nowak ta drogą składa w imieniu Pana Ministra Spraw Zagranicznych serdeczne podziękowania tym wszystkim organizacjom, związkom i osobom, którzy przesłali gratulacje Panu Ministrowi Spraw Zagranicznych z okazji odzyskania Śląska Zaolzańskiego.

Kombatanci Wołynia w szeregach O.Z.N.

Dnia 16 b. m. w Łucku odbył się zjazd prezbów organizacji kombatanców kł Wołynia, na którym powzięto za stała rezolucja treści następującej:

„Zebrań dnia 16 b. m. w Łucku w lokalu O. Z. N. presei organizacji kombatanców kł Wołynia, posłuszeń rozkazowi Wodza Naczelnego, wzywu wojaczo Narzej, Polscy do Zjednoczenia, doceniając doniosłość aktu wyborczego, uchwalają jednomyślnie wzwąć wszystkich członków, reprezentowanych przez siebie organizacje do najintensywniejszej pracy w szeregach

O. Z. N., oraz do czynnego udziału w wyborach.

Organizacje kombatanców postanawiają równocześnie dolożyć wszelkich bli się od głosowania, będącego spełnieniem obowiązku obywatelskiego w stosunku do Państwa.

Jednostki i grupy bójkujące w wyboru muszą być potraktowane jako elementy wrogie Państwu Polskiemu z wszelkimi konsekwencjami, jakie z takiego stanowiska wynikają.

